

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

ΑΠΟ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1877 ΜΕΧΡΙ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1878.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,

ΤΥΠΟΙΣ ΙΩ. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ.

—
1878.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Ἰανουαρίου 1878, ἡμέρα
Κυριακῆ, ὥρα 10 π. μ. συνελθόντων δεκαεν-
νέα ἐταίρων τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἀθηναῶν
Ἑταιρίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ εἰς γενικὴν
ἐπέτειον συνέλευσιν, προσεφώνησεν αὐτοὺς ὁ
πρόεδρος τῆς Ἑταιρίας Φίλιππος Ἰωάννου ὡς
ἑξῆς·

Ἀξιότιμοι κύριοι συνέταιροι.

Κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ 1876 ἔτους ἠναγκάσθη τὸ τῆς Ἀρ-
χαιολογικῆς Ἑταιρίας Συμβούλιον νὰ συγκαλέσῃ Ἰμαῶς ὀλί-
γας ἡμέρας βραδύτερον τοῦ ἐν τῇ ἐκτάκτῳ συνελεύσει τῆς 24
τοῦ Νοεμβρίου μηνὸς τοῦ 1874 ἔτους ὀρισθέντος χρόνου,
ἵνα συμπληρωθῶσιν οἱ ἐτήσιοι λογαριασμοί, ὧν ἡ συμπλή-
ρωσις προαπητεῖτο, ἵνα παρασκευασθῇ δὲ ἡ προσήκουσα αὐ-
τῶν ἐνώπιον Ἰμῶν ἔκθεσις. Ὁ αὐτὸς οὗτος λόγος ἠνάγκασε
καὶ ἐφέτος τὸ Συμβούλιον νὰ συγκαλέσῃ Ἰμαῶς οὐχὶ κατὰ
τὴν πρώτην Κυριακὴν τοῦ Ἰανουαρίου μηνὸς τοῦ ἀρξαμέ-
νου ἤδη ἔτους, ἀλλὰ μίαν ἐβδομάδα βραδύτερον. Συνεκάλεσε
δὲ Ἰμαῶς σήμερον, ἵνα κατὰ τὸν κανονισμὸν δώσῃ λόγον τῶν
πραχθέντων ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος καὶ καταστήσῃ
γνωστὰ εἰς τοὺς ἀξιότιμους ἐταίρους τὰ οἰκονομικὰ τῆς ἡμε-
τέρας Ἑταιρίας.

Ἐνεκα τῶν πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν συμβάντων μοι λυπηρῶν
στερούμενος τοῦ τε ἀπαιτουμένου χρόνου καὶ τῆς προσηκού-
σης τοῦ πνεύματος ἡρεμίας, ἵνα προτάξω τῆς ὄλης ἐκθέ-
σεως, ὡς πολλάκις πρότερον ἔπραξα, εἰσαγωγικὸν τινα λό-

γον, ζητῶ παρ' Ὑμῶν περὶ τούτου συγγνώμην καὶ παραχωρῶ ἀμέσως τὸν λόγον εἰς τὰ ἀξιότιμα μέλη τοῦ Συμβουλίου· τὸν κύριον Στέφανον Κουμανούδην, Γραμματέα τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας, καὶ τὸν κύριον Ἐμ. Γιαννόπουλον ταμίαν αὐτῆς. Ὁ μὲν αὐτῶν θέλει ἐκθέσῃ εἰς Ὑμᾶς κατὰ τὰ εἰθισμένα ἐν προσηκούσῃ λεπτομερεία ὅσα τὸ Συμβούλιον κατὰ τὸ λήξαν ἤδη ἔτος ἔπραξεν, ἀποβλέπον ἀεὶ πρὸς τὸν κοινωφελῆ τῆς ἡμετέρας σκοπὸν· ὁ δὲ κύριος Γιαννόπουλος θέλει δηλώσῃ εἰς Ὑμᾶς τὰ οἰκονομικὰ αὐτῆς.

Μετὰ τὰς δύο ταύτας ἐκθέσεις δύναται ὁ θέλων ἐξ Ὑμῶν νὰ ζητήσῃ ἐξηγήσεις, ἢ προτείνῃ βελτιώσεις καὶ μεταβολὰς ἀρμοδίας. Μετὰ δὲ ταῦτα καλεῖσθε, Κύριοι, νὰ ἐκλέξητε ἐν ταύτῃ τῇ συνελεύσει, συμφώνως πρὸς τὰ ὠρισμένα, τριμελῆ ἐπιτροπείαν, ἵνα ἐξελέγξῃ τοὺς λογαριασμοὺς καὶ ἐκθέσῃ τὰς περὶ αὐτῶν παρατιρήσεις τῆς ἐν τῇ ἐπομένῃ συνελεύσει, ἐν ἣ θέλετε ἐκλέξῃ καὶ τὸ νέον τῆς Ἑταιρίας Συμβούλιον.

Ἐπὶ τέλους, Κύριοι, κρίνω ἀναγκαῖον νὰ προσθέσω εἰς γινῶσιν Ὑμῶν ὅτι διὰ τὰς δεινὰς τοῦ παρόντος ἔτους περιστάσεις ὀλίγιστοι τῶν κλήρων τοῦ λαχείου ἐπωλήθησαν μέχρι τοῦδε εἰς τὰς ἐπαρχίας τῆς Ἑλλάδος καὶ ἔτι ὀλιγώτεροι ἐκτὸς αὐτῆς. Διὰ τὸ Συμβούλιον, σκεφθὲν ἐν συνεδριάσει, ἐνόμισε σκόπιμον νὰ παρατείνῃ τὴν πώλησιν τῶν ἐκδεδομένων κλήρων μέχρι τέλους τοῦ ἐρχομένου Φεβρουαρίου, ὅτε θέλει ἐνεργήσῃ τὴν διακλήρωσιν.

Μετὰ ταῦτα παρελθὼν ὁ γραμματεὺς ἀνέγνω ἔκθεσιν τῶν ἐν τῷ ἔτει πεπραγμένων ὑπὰ τοῦ Συμβουλίου, ἔχουσιν ὡς ἐξῆς·

Κύριοι,

Λέγομεν πρῶτον περὶ τῶν ἐταίρων, τῶν παρεχόντων τὰ

χρηματικά μέσα, δι' ὧν τελοῦνται τὰ ὑπὲρ τῶν ἀρχαιοτήτων ἔργα τῆς Ἑταιρίας. Διαφέρει βέβαια μεγάλως, ἂν πολλοὶ ἢ ὀλίγοι εἶναι οἱ τακτικῶς συντρέχοντες καὶ χαρὰν τοῦτο ἢ λύπην προξενεῖ εἰς τὸ ἐκάστοτε διοικοῦν συμβούλιον, ἐκφραζόμενα φυσικῶς ἐν τῇ λογοδοσίᾳ. Ἀλλ' ἐφέτος ἡμεῖς, ἂν δὲν ἐχώρησαν ὅλως καθ' εὐχὴν τὰ τῶν συνδρομῶν, ἀποβλέποντες εἰς τὸ λίαν δυσχερὲς τῶν καιρικῶν περιστάσεων, δὲν θὰ δεινολογήσωμεν, ὡς ἄλλοτε, θὰ εἴπωμεν δὲ ἀπλῶς τὰ γεγονότα, ἀρκούμενοι εἰς τὸ ὅτι καθ' ὅλον τὸ ἔτος οὐδὲ στιγμὴν διεκόπη τι τῶν ἔργων τῆς ἑταιρίας τῶν τακτικῶν, ἀλλὰ μάλιστα καὶ τινα ἐκτάκτως ἐπεχειρήθησαν· αἱ δὲ ἐπιτυχίαι ἀμιλλῶνται μὲ τὰς τῶν προτέρων ἑτῶν καὶ αὐτῶν τῶν εὐτυχεστάτων.

Κατὰ τὸ ἤδη παρελθὸν ἔτος ἐνεγράφησαν εἰς τὸ μητρώον τῆς Ἑταιρίας πρὸς τοῖς ὑπάρχουσι νέοι ἐταῖροι δέκα. Ἐκ τοῦ ὅλου δὲ ἀριθμοῦ τῶν ἐν τῷ μητρώῳ ἀπέθαναν, καθ' ὅσον ἐμάθομεν, ἕξ. Συνδρομὴν δὲ κατέβαλον 113, καὶ δὴ 97 μὲν ἐκ τῶν ἐν Ἀθήναις κατοικούντων, ἕνδεκα δὲ ἐκ τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις τοῦ βασιλείου, πέντε δὲ ἐκ τῶν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ. Ἐν τούτοις τὰ ἔσοδα τοῦ ἔτους ἀνέβησαν εἰς ἰκανὸν ποσόν, ἕνεκα προσφορῶν τινῶν γενομένων ἐκτάκτως καὶ ἄλλων τινῶν εἰσοδημάτων καὶ ἕνεκα τῶν ἐκ τῶν κεφαλαίων τῆς Ἑταιρίας προσιόντων τόκων καὶ τέλος ἕνεκα τῶν ἐκ τοῦ ἀρχαιολογικοῦ λαχείου ὀλίγων τε φίλων τε εἰσπράξεων, ὡς θέλετε ἀκούσει μετ' ὀλίγον παρὰ τοῦ ταμίου. Τὰ ὀνόματα τῶν συνδραμόντων καὶ τὸ ποσὸν τῆς συνδρομῆς ἐκάστου θέλουν κατὰ τὸ σὺνηθες δημοσιευθῆ ἐν τέλει τῆς ἐκθέσεως ταύτης. Ἐνταῦθα δ' ἐξαιρετικῶς ἀναφέρομεν τὸ ὄνομα τοῦ ἐν Πετροπόλει Ἰω. Κοντογιαννάκη, δόντος ὡς συνήθως δραχμὰς 560. Ἐκτάκτους δὲ συνδρομὰς προσήνεγκαν οἱ ἐξῆς· ὁ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Εὐάγγελος Ἀχιλλόπουλος δρ. 2000, ὁ ἐν Μασσαλίᾳ Στέφ. Ζαφειρόπουλος δρ. 1120, ὁ ἐν Κωνσταν-

τινουπόλει Α. Ἐφαιστίδης δρ. 1000, ὁ ἐν Λονδίνῳ John I. Phené δρ. 228, ὁ πρῶν ἐν Ἀθήναις πρεσβευτὴς τῆς Μεγάλης Βρετανίας Οὐίλ. Στούαρτ δρ. 200, ὁ ἐν Πάτραις Ν. Α. Πετραλιᾶς δρ. 119:30, ὁ Θηβῶν ἐπίσκοπος Δοσίθεος δρ. 112. Ἐπι μνημονευτέα καὶ δύο κοινὰ ἦτοι σωματεῖα, τὸ ἡμέτερον Ἐθνικὸν Πανεπιστήμιον, ὅπερ ὡς συνήθως προσήνεγκε δρ. 1000 καὶ ὁ δῆμος Μυρτουντίων δρ. 100. Ἐκ τῶν δῆμων τοῦ κράτους μόνος ἔτι προσήνεγκε τὴν συνήθη του συνδρομὴν ὁ δῆμος Πειραιέων, ἄλλος δὲ οὐδεὶς. Ἀναφέρομεν δὲ ὅτι ἐγράψαμεν πρὸ δύο μηνῶν ἐγκυκλίους εἰς τοὺς νομάρχας καὶ τοὺς ἀρχιερεῖς τοῦ βασιλείου, αἰτοῦντες παρ' αὐτῶν νὰ προτρέψωσι τοὺς δῆμους καὶ τὰς ἱεράς μονὰς εἰς συνδρομὰς τακτικὰς ὑπὲρ τῆς Ἐταιρίας, καὶ ἐπειδὴ ἐλάβομεν μέχρι τοῦδε ἐξ ἀπαντήσεως ὑποσχετικὰς, ἐλπίς ὑπάρχει τὸ προσεχὲς ἔτος νὰ φανῇ τι εὐχάριστον ἀποτέλεσμα τοῦ διαβήματός μας τούτου.

Ἔργα τῆς Ἐταιρίας ἀρχαιολογικὰ ἔχομεν νὰ καταλέξωμεν τὰ ἐξῆς. Α'. ἀ ν α σ κ α φ ἄ ς. Ἡ ἀνασκαφὴ ἡ κατὰ τὴν μεσημβρινὴν κλιτὺν τῆς Ἀθηνῶν ἀκροπόλεως, ὡς ἠξεύρετε οἱ παρόντες, ἐξηκολούθησε καθ' ὄλον τὸ ἔτος, ἐντὸς μὲν τοῦ καλουμένου Σερπεντζεῖ εἰς τὰ δυτικώτατα ἅμα καὶ ὑψηλότετά του μέρη, ἐκτὸς δὲ αὐτοῦ παρ' ὄλην τὴν γραμμὴν τῶν γνωστῶν 42 ἀψίδων καὶ τὴν κατωφερῆ ἑκτασιν γῆς, τὴν μέχρι τῆς δενδροφύτου λεωφόρου, ἔτι δὲ σκαφαί τινες ἐγένοντο κατὰ τὰς δύο παρόδους τοῦ Διονυσιακοῦ Θεάτρου καὶ περὶ τὸ ἀνατολικὸν ἄκρον τοῦ κρηπιδώματος τοῦ κοίλου αὐτοῦ, διότι ἐκεῖ ἐν ἔτει 1862 εἶχε μείνει ἀτελὲς τὸ ἔργον τῆς Ἐταιρίας καὶ ἐκρίθη καλὸν τώρα νὰ ἀποτελειωθῇ. Περὶ ἑνὸς ἐκάστου τῶν μερῶν τούτων λέγομεν συντόμως τὰ ἀναγκαῖότατα.

Πέρυσιν εἶχομεν ἀφηγηθῆ ἑνώπιόν σας, πῶς ἐν τέλει τοῦ 1876 ἡ σκαφὴ χωρήσασα μᾶλλον πρὸς τὰ μεσημβρινοδυτικὰ

τοῦ ἐντὸς τοῦ Σερπεντζῆ χώρου εἶχε φθάσει ἕως τοῦ κυκλο-
τεροῦς ἐξωτοίχου τοῦ Ὁδείου τοῦ Ἡρώδου καὶ εἶχεν ἐκεῖ
ἀνακαλύψει κλίμακά τινα, ἧς τὴν διεύθυνσιν κατὰ ἐνδείξεις
τινάς τότε ὑπεσημάναμεν ὅπως ἐνομίσαμεν πιθανόν. Ἡ
προχωρήσασα τὸ ἔτος τοῦτο πρὸς ἄρκτον καὶ δυσμὰς σκαφῇ
οὔτ' ἐπεκύρωσεν οὔτε ἀήρесе τὰ τότε παρ' ἡμῶν ρηθέντα,
διότι αἱ καταστροφαὶ ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω ἐδαφῶν ἐγένοντο
μεγάλαι κατὰ τοὺς πρὸ ἡμῶν χρόνους. Οὐδὲν ὑπερθεν καὶ
κατακορύφως τοῦ Ὁδείου σαφῶς ἀρχαῖον κτίσμα ἐφάνη,
πλὴν κανονικῆς τινὸς μικρᾶς λαξεύσεως ἐκεῖ τῆς πέτρας
μετὰ ὑποζώσεως μαρμαρίνης κατεφθαρμένης νῦν, πολλοὶ δὲ
θεμέλιοι τοῖχοι ἀσβεστόκτιστοι καὶ λάκκοι καὶ πίθοι, οὓς
καθαιροῦντες εὔρομεν ὀλίγα κινητὰ ἀρχαῖα, τιμιώτατα δὲ
πάντων ἀνελέξαμεν, ἀφοῦ καθηρέσαμεν τοίχους τινὰς καὶ
πεζούλια καταντικρῦ τῆς νῦν ξυλίνης πύλης τῆς Ἀκροπό-
λεως, τρία τεμάχια μεγάλα ἐκ τοῦ μαρμαρίνου θωρακείου
τοῦ περὶ τὸν ναὸν τῆς Ἀπτέρου Νίκης, ἔχοντα ἀνάγλυφα,
τετριμμένα μὲν πολὺ, ὄχι δὲ ἀσυντελῆ πρὸς ἐπανόρθωσιν
τῶν πρώην περὶ τοῦ θωρακείου τούτου καὶ τοῦ κόσμου αὐ-
τοῦ τοῦ ἀναγλυφικοῦ γινωμῶν τῶν ἀρχαιολόγων (*). Θέ-
λοντες δὲ εἰς ἐκεῖνα τὰ ὑψηλὰ μέρη τὰ πρὸ τῆς ρηθείσης πύ-
λης νὰ ἐξετάσωμεν τὸ φυσικὸν ἔδαφος ἂν ἔχη τινὰ ἔχνη
ἀναβαθμῶν κανονικῶν ἀνεσχάψαμεν τὸ ὀλιγοστὸν ἐκεῖ χῶμα
εἰσεχωρήσαμεν κατωτέρω καὶ ὑπὸ τὴν θολωτὴν δίοδον τὴν
πρὸς δυσμὰς, ὑπεράνωθεν τῆς ὁποίας εἶναι εἰς οἰκίσκος τα-
μεῖον ἀρχαιοτήτων, εὔρομεν δὲ τὸ ἔδαφος πανταχοῦ ἀνώ-
μαλον καὶ πετρῶδες καὶ οὐδὲν τι περαιτέρω διδάσκον ἡμᾶς.

(*) Περὶ τῆς εὐρέσεως τῶν τεμαχίων τούτων καὶ τῆς σημασίας αὐ-
τῶν ἴδε ἐν ἡμέτερον ἀρθρίδιον ἐν τῇ Παλιγγενεσίᾳ τῆς 25 Μαΐου 1877,
ἐνθα καὶ τινες λεπτομέρειαι περὶ τῶν κατ' εἰκασίαν τριῶν πλευρῶν τοῦ
θωρακείου.

Ἐπίσθημεν δὲ, ὅτι εἶναι χρεῖα καθαιρέσεως ὄλων ἐκείνων τῶν πρὸς δυσμᾶς καὶ νότον νεωτερικῶν προτειχισμάτων, ἔνθα ἡ κατοικία τῶν ἀπομάχων φυλάκων, ἀνὴρ μέλλη τι σαφὲς νὰ φανῆ λείψανον ἀρχαιότητος. Τοῦτο δὲ εἰς τὸ μέλλον θὰ γίνῃ, ἀνὴρ ἡ Ἐταιρία, ὡς ἐλπίζομεν, εὐπορῇ. Νῦν δέ, ἀφοῦ προλαβόντες εἶπομεν ταῦτα οὕτω πρωθυστερῶς ἕνεκα τῆς ἀναγαγούσης ἡμᾶς εἰς τὰ ἄνω κλίμακος τῆς περὶ τὸ Ὀδεῖον, καταβαίνομεν πάλιν εἰς τὰ μεσαίτατα περίπου μέρη τοῦ χώρου τοῦ ἐντὸς τοῦ Σερεπεντζέ, ὅπου πέρυσι διεκόψαμεν τὴν ἀφήγησιν τῶν τῆς ἀνασκαφῆς. Ἐλέγομεν δὲ τότε, ὅτι ἐκεῖ εἶναι πολλὴ εὐρυχωρία σχεδὸν ἐπίπεδος, ἅτε τῆς πέτρας τῆς Ἀκροπόλεως ὑποχωρούσης ὀπίσω. Αὐτοῦ λοιπὸν τὸ ἔτος τοῦτο διὰ τῆς ἀνασκαφῆς ἀνεφάνησαν πρὸς μὲν τῇ πέτρᾳ τῆς Ἀκροπόλεως δεξαμενὴ τις μετ' ἀντηρίδων καὶ κλιμακίδος ἐσωτερικῆς καὶ τάφοι χριστιανικοὶ δύο τρεῖς, ὧν οὐδὲ ἶχνος νῦν ὑπολείπεται, διότι καθηρέσαμεν τὰ κτίσματα ταῦτα, ἵνα ἐξαγάγωμεν τὰ ἐν αὐτοῖς ἐνωκοδομημένα ἀρχαῖα γλυπτὰ καὶ ἐνεπίγραφα μάρμαρα, πρὸς τῇ πέτρᾳ ἔτι εὐρέθησαν τεθαμμένα εἰς δύο θέσεις καὶ χρυσᾶ νομίσματα Βυζαντινὰ 57 καὶ 140, καὶ εἰς σωρὸς χαλκῶν νομισμάτων διαφόρων χρόνων, γραμμὴ δὲ τις ἐκεῖ που κατωρύχων λίθων ἀπὸ νότου πρὸς βορρᾶν μέχρι τινὸς χωροῦσα, ὅχι μέχρι τῆς πέτρας, εἶναι αὐτὴ ἐκείνη, τὴν ὁποίαν ἐν τῇ περυσινῇ ἐκθέσει ὡς ἐβδόμην περιβόλου γραμμὴν ἐδηλώσαμεν μετὰ τινος, ὡς εἰκὸς, ἀοριστίας. Πλησιέστατα δὲ ὑπάρχει συστάς τις ἄλλων κατωρύχων λίθων, εἶον μεμονωμένον λείψανον κτίσματος τινος ἀρχαίου. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἀφανέστερα καὶ ὁποῖα νὰ παρορῶνται καὶ παρατρέχωνται ὑπὸ τῶν παριόντων· ἐκεῖνα δὲ τὰ ὁποῖα ἐλκύουν μᾶλλον τὴν προσοχὴν εἶναι δύο μεγάλα χειροποίητα ἐν τῇ κιμωλίᾳ κοιλώματα, ὧν τὸ ἓν, τὸ μὲ βαθμίδας καταβάσεως, ἔχει εἰς βάθος δύο περίπου μέτρων κτίσματά τινα κεραμόκτιστα, χρη-

σιμεύσαντά ποτε ἴσως ὡς βαναύσου τινός τέχνης ἐργα-
στήρια, ἐν εἷς πῦρ καὶ ὕδωρ ἐνήργουν, κναφεῖα τυχόν ἢ χω-
νευτήρια μετάλλων, διότι τοιοῦτό τι ὑποδηλοῖ τό τε ἄλλο
αὐτῶν σχέδιον καὶ σαγματοειδῆς τις ἐξόγκωσις οἷον πρὸς
ἀπόρρυσιν ρευστῶν, καθὼς καὶ τὰ κεκαυμένα ἐν μέρει τοι-
χώματα καὶ τινες ὕλαι μεταλλικαὶ αὐτοῦ εὐρεθεῖσαι. Ταῦτα
κεῖνται περίπου ἐν ᾧ χώρῳ ἐπεριμένετο νὰ φανῇ τὸ τῆς
Θέμιδος ἱερὸν κατὰ Πausανίαν καὶ δὲν ἐφάνη, οὔτε δὲ τις
ἐπιγραφή εἰς αὐτὸ ἀναφερομένη, ὅπερ ὁμως ἱερὸν εὐφάντα-
στός τις ἀνὴρ δύναται ἴσως νὰ ἀναγνωρίσῃ ἐν τῇ συστάδι
ἐκείνῃ τῶν κατωρύχων λίθων, οἵτινες, ἀληθῶς εἰπεῖν, ἀκόμη
κατ' ἀκρίθειαν δὲν ἐξητάσθησαν. Πορρωτέρω δὲ πρὸς δυ-
σμᾶς ἐγυμνώθη διὰ τῆς σκαφῆς τοῦχος τις πολυγώνιος, βρα-
χὺς μὲν ἀπ' ἀνατολῶν πρὸς δυσμᾶς, εἶτα δὲ κατ' ὀρθὴν γω-
νίαν ἐκτεινόμενος ἐπὶ πλεόν πρὸς νότον καὶ κάμπτων τέλος
κατ' ἀμβλιᾶν γωνίαν πρὸς δυσμᾶς. Οὗτος φαίνεται ἀνέχων
τὸν ὀπίσω του καὶ ἀπέναντι ἡμῶν ὑψηλότερον χῶρον με-
τρίας ἐκτάσεως καὶ ἐπίπεδόν πως· καὶ ἐνῷ πάλιν ἐκεῖ προσε-
δόκα τις νὰ ἴδῃ λείψανα τοῦ κατὰ Πausανίαν ναοῦ τῆς παν-
δήμου Ἀφροδίτης, ἀντὶ τούτου τὸ ἔδαφος εὐρέθη ὄν ἐσκαμ-
μένον συριγγοειδῶς κατὰ δύο τρεῖς διευθύνσεις μετὰ καί-
τινων φρεατοειδῶν λάκκων, ἐνθα καὶ ὅσατινα νεκρῶν εὐ-
ρέθησαν, ἐξ οὗ ἱκανῶς πως εἰκοτολογήθη, ὅτι ὡς ταφεῖον τῶν
μεσαιωνικῶν χρόνων ὁ τόπος ἐχρησίμευσε (*). Ἔτι δὲ μι-
κρὸν ἀνωτέρω εὐρομεν τέλος καὶ ἐνὸς ἀρχαίου κτίσματος
τρεῖς πλευρᾶς ὑψουμένας ὡς δύο μέτρα, προφανῶς δὲ ὄχι
κατὰ τὸ ὅλον διάγραμμά των σωζομένας. Αὗται σχῆμα
περίπου ἀντιστρόφου ζῆτα ὀρθογωνίου μετὰ μικρᾶς κάτω
προεξοχῆς παρουσιάζουσι δεξιόθεν τῷ ἀναβαίνοντι τὴν παρὰ

(*) Οἱ λάκκοι τοῦ τόπου τούτου ἐκρίθη καλὸν νὰ γεμισθῶσι πάλιν, καὶ
αὕτω σήμερον δὲν εἶναι καταφανεῖς.

τὸ Ὠδεῖον κλίμακα· μάλιστα δὲ αὐτῶν ἡ γραμμὴ ἡ δυτικωτάτη φαίνεται ὡς ἐξ ἀνάγκης ποτὲ κολοβωθεῖσα κατὰ τὸ μῆκος τῆς ἕνεκα τῆς κατασκευασθείσης αὐτόθι κλίμακος. Τὸ ὑλικὸν τῶν τοίχων τοῦ κτίσματος τούτου εἶναι λίθοι τροχμαλοπαγεῖς, ἡ συναρμογὴ των λίαν ἐπιμελὴς καί, ἂν δὲν ἀπατῶσι τινὰ οἰκοδομικὰ τεκμήρια (εἰσοχαί τινες, ὡς διὰ ἔνθεσιν πλακῶν ποτε μαρμαρίνων, ἴσως ἀναθηματικῶν), τὸ πρόσωπον αὐτῶν τὸ ἐξω εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον βλέπομεν προσιόντες ἐξ ἀνατολῶν κατὰ τὰς δύο πλευρὰς τὰς μακροτέρας, ὅχι δὲ τὸ ἐντὸς περιωρισμένου τινὸς τετραγώνου τυχὸν οἰκοδομήματος, τοῦ ὁποίου νὰ ἐξέλιπον αἱ ἄλλαι γραμμαί. Τί δὲ ἦτο τὸ κτίσμα τοῦτο, ὃν ὁποῖον τὸ βλέπομεν; Ἔστηριζέ ποτε ἀπλῶς τὰς ἀνωτέρω φυσικὰς πέτρας καὶ διὰ τοῦτο κατασκευάσθη οὕτω ζητοειδές, ὡς παρακολουθοῦν τὰς τῆς φύσεως ἀνωμαλίας, ἡ εἶναι ἴσως λείψανον θεμελίων ναοῦ τινος καὶ δὴ τοῦ τῆς Ἀφροδίτης; Μᾶλλον κλίνομεν νὰ δεχθῶμεν τὸ πρῶτον. Νοτιανατολικῶς τούτου τοῦ κτίσματος καὶ σχεδὸν καταντικρὺ τῆς προμνημονευθείσης πολυγωνίου γραμμῆς κείνται κατὰ γῆς θεμελιωμένα δύο πλατεῖαι βαθμίδες λίθου πωρίνου πρὸς δυσμὰς ἀνάγουσαι, δεξιόθεν δ' αὐτῶν ἴσταται τοῖχος τις νῦν χαμηλὸς καὶ βραχὺς κτίσματος ἴσως τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων, ἔχων ἐπὶ τοῦ προσώπου του δύο πωρίνους ἡμικίονας ἐξέχοντας ἐπικεχρισμένους ἐπιμελῶς. Εἶναι δὲ πρόδηλον, ὅτι ὅπως ἡμεῖς σήμερον, οὕτω καὶ οἱ πρὸ αἰῶνων πορευόμενοι πρὸς τὰ ἀνω ἐδῶθεν διέβαινον ἀνέτως, ἕως οὗ κατέφθانون ἢ τὴν παρὰ τὸ Ὠδεῖον κλίμακα ἢ ἄλλην τινὰ παλαιότεραν, ἠφανισμένην τῶρα ἐντελῶς. Ἐπάρχει δὲ καὶ ἄλλη τις ἀνοδος ἀνωφερεστέρα ἀπωτέρω πρὸς δεξιὰ, ἢτοι πρὸς ἄρκτον, ἣτις εἶναι χαραδρῶδης, ἀγούσα διὰ μέσου τῶν πετρῶν καὶ ὑπερθεν τοῦ ζητοειδοῦς κτίσματος. Καὶ ταύτης δὲ χρῆσις γίνεται τὰ νῦν, ἀφοῦ ἀπεκομίσθη ἡ ξένη ποτὲ σωρευθεῖσα ἐνταῦθα γῆ, δὲν εἶναι δὲ

ἀπίθανον ὅτι καὶ τὸ πάλαι. Ἄσαφέστερον δὲ μένει, ὅποια ἄρά γε ἀνωτάτω μετὰ τὴν ἐκ τῆς οἴου χαράδρας ἐξοδὸν ἐγένετο ἢ καμπὴ τῆς ὁδοῦ πρὸς τὴν ποτὲ πύλην τῆς Ἀκροπόλεως. Ἴσως ὄχι πολὺ διαφόρως ἢ ὅπως τὰ νῦν, διὰ στροφῆς δηλ. πάλιν ἐπὶ δεξιά.

Ἄλλ' ἀρκοῦσι τοσαῦτα περὶ τῶν μερῶν τούτων, καὶ φοβούμεθα μὴ καὶ πλείονα τοῦ δέοντος ἐρρήθησαν καὶ ὑποσκότεινα. Ἄς θεωρηθῶσιν ὅμως ὡς σχόλια τοῦ μέλλοντος νὰ ἐκδοθῇ σχεδιογραφήματος καὶ ὡς ἀμοιβαίως ὑπ' ἐκείνου διασαφούμενα.

Περὶ δὲ τοῦ ποτὲ ἱεροῦ τῆς Γῆς κουροτρόφου καὶ Δήμητρος Χλόης, τὸ ὁποῖον τελευταῖον ὁ Πausanias ἀναφέρει κατὰ τὴν ἐπὶ τὴν Ἀκρόπολιν ἀνάβασιν, ἡμεῖς δὲν κρίνομεν τι ἄλλο ρητέον, εἰμὴ ὅτι εὑρέθησαν κατὰ τὰς ἀνασκαφὰς τοῦ ἔτους τούτου μόνον δύο ἐπιγραφαὶ αὐτὸ ἀπλῶς ἀναφέρουσαι καὶ εὑρέθησαν ἐντετειχισμένοι εἰς δύο μακρὰν ἀπ' ἀλλήλων ἀπέχοντας τοίχους νεωτερικοὺς κατὰ τὰ χαμηλότερα καὶ ἀνατολικώτατα μέρη τοῦ ἐντὸς τοῦ Σερπεντζέ χώρου, ὥστε οὐδὲν περὶ τῆς ποτὲ θέσεως αὐτοῦ τῆς ἀληθοῦς μαρτυροῦσι.

Πρὶν δ' ἐξέλθωμεν τοῦ Σερπεντζέ, κρίνομεν ἀναγκαῖον νὰ δηλώσωμεν, ὅτι τὸ Συμβούλιον δὲν νομίζει, ὅτι πάντα ἀνεξαιρέτως τὰ ἐντὸς αὐτοῦ ἔργα ἐτελέσθησαν. Τινὲς ἔτι μικραὶ σκαφαὶ καὶ καθαρῖσεις, μάλιστα δὲ καθαιρέσεις κτισμάτων μεταγενεστέρων, οἷον τοῦ πρὸς τῷ κωνοειδεῖ σπηλαίῳ, εὔσαι πάντως ἀναγκαῖαι νὰ γίνωσιν, ἀνεβλήθησαν πρὸς τὸ παρόν, τὸ μὲν ἵνα παρέλθῃ τις χρόνος, ἐν ᾧ νὰ ἴδωσιν ταῦτα τὰ κτίσματα καὶ πλείονες ἀρχαιολόγοι κατὰ τὴν νῦν κατάστασιν των καὶ πεισθῶσι περὶ τῆς ἀχρηστίας των, τὸ δὲ ἵνα παρασκευασθῇ πρότερον εὐρυχωρία διὰ τὰς ἐργασίας, ἀποκομιζομένων τῶν πολλῶν μεγάλων ἀχρήστων τῆ ἀρχαιολογία λίθων. Τότε δὲ θὰ εἶναι δυνατὸν τὰ πολλὰ καὶ ὀγκώδη ἀρχιτεκτονικὰ μέλη, τὰ τε μαρμάρινα καὶ τὰ πώρινα, διακρινό-

μενα κατά τους ρυθμούς και τὰ εἶδη των και μεγέθη νὰ τοῖ ποθετηθῶσιν οὕτω πως, ὥστε νὰ εἶναι εὐχολος ἡ αὐτῶν μελέτη παρὰ τῶν ἐπαϊόντων, ἐξ ἧς μελέτης πολλὰ ἐλπίζονται πορίσματα πρὸς διασάφην τῶν ποτὲ ἐπὶ τοῦ τόπου τούτου ὑπαρξάντων κτισμάτων και τῶν περὶ αὐτὰ γενομένων μεταβολῶν ἐν τοῖς τῶν Καισάρων χρόνοις· διότι πρέπει και τοῦτο νὰ ρηθῆ ἐδῶ τελευταῖον, ὅτι τὰ πλεῖστα τῶν ὑπολειπομένων ἀρχιτεκτονικῶν μελῶν τοὺς χρόνους τούτους ἐλέγχουσι και ὄχι παλαιότερους.

Ἐξερχόμεθα τώρα τοῦ Σερπεντζέ, ὅστις πλέον δὲν εἶναι ὡς τοιοῦτος εὐδιάκριτος, ἀφ' ὅτου καθήρεθη ὁ πρὸς νότον ποτὲ ἄθλιος τοῖχος του μετὰ τῶν ἐπάλξεων, ὁ ἐπὶ τῶν ἀψίδων, καθὼς ἔτι και ὁ ἀπὸ νότου πρὸς βορρᾶν ἐπὶ τὸ τῆς Ἀκροπόλεως τεῖχος ἀνιῶν, ἐξ οὗ πολλὰ ἐδώλια τοῦ Διονυσιακοῦ θεάτρου ἐντετειχισμένα ὄντα ἐξηγάγομεν, ὧν τὰ ἐξ ἑπτὰ εἶναι και ἐνεπίγραφα.

Ἄπας ὁ πρὸς μεσημβρίαν τῶν ἀψίδων χῶρος, ὃν εἶχε ν' ἀνασκάφη ἡ Ἐταιρία, δὲν ἦτο δημόσιος, ἀλλ' ἐν μέρος αὐτοῦ ἀνῆκεν εἰς τὸν συμπολίτην ἡμῶν Μιχ. Καλλιφρονᾶν και τὸν ἐν Ἀγγλίᾳ ἀδελφόν του, οἵτινες πάνυ προθύμως παρέσχον τῇ Ἐταιρίᾳ τὴν ἀδειαν τοῦ νὰ σκάφη ἐπὶ τῶν ἀγρῶν των, ἐφ' ᾧ ὀφείλεται αὐτοῖς μεγάλη εὐγνωμοσύνη.

Ἐντὸς ἐξ περιῶπου μηνῶν ἀπεκομίσθησαν πάντα τὰ ἀπὸ αἰῶνων σωρευθέντα χῶματα τὰ ἀπὸ τῶν ἀψίδων μέχρι τῆς λεωφόρου και ἐφάνη ἡ φυσικὴ κιμωλία. Εἶναι ἀληθές, ὅτι ἐν μέρος, τὸ δυτικώτατον, ἐνθα αἱ τρεῖς γνωσταὶ ἀντηρίδες, εἶχεν ἀνασκαφῆ πρὸ ἐτῶν, ἀλλ' ὄχι μέχρι τῆς κιμωλίας. Νῦν δὲ και ἐκεῖ ἀπετελέσθη τὸ ἔργον ὡς δεῖ. Ἐφάνησαν δὲ τάδε· ὁ ἀψιδωτὸς τοῖχος εἶναι εἰς και συνεχῆς μήκους μέτρων 163 ἀπὸ τοῦ Ὁδείου ἐκ δυσμῶν μέχρι τῆς πρὸς ἀνατολὰς ἄκρας του, ἐνθα μεταξὺ αὐτῆς και τοῦ δυτικοῦ κυκλοτεροῦς τοῖχου τοῦ θεάτρου μένει κενὸν ὅσον 10 μέτρων,

ὁμοιότατος δὲ εἶναι τὴν κατασκευὴν τῷ τοίχῳ τῷ ἀνατολικῷ τοῦ Ἡδείου καὶ ἐκ τοῦ αὐτοῦ ὕλικου, πλὴν καθ' ὅσον ἐπεσκευάσθη μετὰ τὴν πρώτην του οἰκοδόμησιν καὶ προσετέθησαν αὐτῷ ἐπὶ τοῦ προσώπου αἱ ἀντηρίδες. Τούτων αἱ τρεῖς δυτικώταται ἐγνωρίζοντο, ὡς εἶπομεν, καὶ πρότερον, ἐφάνησαν δὲ νῦν ἄλλαι τέσσαρες μέχρι τοῦ ἀνατολικοῦ ἄκρου τοῦ τοίχου. Πᾶσαι δὲ ἀπεῖχον κατ' ἄνισα διαστήματα ἀπ' ἀλλήλων καὶ διάφορον εἶχον τὴν κατασκευὴν καὶ τὸ μέγεθος, οὐδεμία δ' ἔσωζε τὸ ὅλον τῆς ἀρχικῆς ὕψος. Ἦσαν δ' ἐκτισμέναι ἐκ παντοίων λίθων μεγάλων ὡς καὶ ἐδωλιῶν τοῦ Διονυσιακοῦ θεάτρου καὶ ἐμπεριεῖχον ἔτι καὶ γλυπτὰ μάρμαρα καὶ τινὰς ἐπιγραφὰς, ὡς τοῦτο ἐγνώσθη, ἀφοῦ τὰς τέσσαρας τὰς νῦν φανείσας καθηρέσαμεν. Ὑποθέτομεν δέ, ὅτι ἐκτίσθησαν ὅτε πρῶτον ὁ τοίχος τῶν ἀψίδων ἐχρησιμοποιήθη ὡς ὄχυρωματικὸς καὶ πιθανῶς καθ' οὓς χρόνους καὶ οἱ πρὸ τῆς Ἀτάλου στοᾶς πύργοι, δηλ. πρὸ τῆς εἰς τὴν ἱστορίαν εἰσβολῆς τοῦ μεσαιῶνος· διότι ἡ οἰκοδομία καὶ τούτων καὶ ἐκείνων φανερώνει, ὅτι οἱ ἄνθρωποι ἔσωζον ἔτι ἰκανὸν μέρος αἰσθήσεως τῶν ἀρχιτεκτονικῶν γραμμῶν καὶ τῆς συμμετρίας, καὶ ἐκλεκτικῶς ἐχώρουν πρὸς χρῆσιν τῶν παρακειμένων λαξευτῶν λίθων τῶν ἀρχαιότερων ἐν βρειπίοις οἰκοδομῶν (*).

Πλὴν τῶν ἀντηρίδων τούτων ἐγεφανίσθησαν πρὸς ταῖς ἀψίσιν ἀνέλπιστα τῆ ἀληθείᾳ πράγματα. Τίς ποτ' ἐφαντάζετο, ὅτι ἡ σειρὰ ἐκείνη τῶν ἐκ πωρῆνου λίθου ἀψίδων (**),

---

(*) Μικρά τις διαφορὰ ὁμῶς ὑπάρχει· οἱ τῆς Ἀτάλου στοᾶς πύργοι, ἅτε ἐκ καλλιῶνος ἐτοίμου ὕλικου τῶν παρακειμένων οἰκοδομῶν κτισθέντες, εἶχον πλείονα εὐρυθμίαν.

(**) Εἶναι αὐταί, νῦν πρῶτον ἀκριβῶς ἀριθμηθεῖσαι, τέσσαράκοντα δύο· (ἴδε καὶ τὸν πίνακα τοῦ περιγητικῆς συγγράμματος τοῦ Stuart) λογίζομένων ὁμοῦ ὡς εἰκὸς καὶ τῶν χασμάτων, ἐνθα κατεστράφη ὑπὸ τοῦ χρόνου τὸ σχῆμα τῶν ἀψίδων ἢ ἐγεμίσθη διὰ ἐπισκευῶν μεταγενεστέρων καὶ φαίνεται οἷον συνεχῆς τοίχος εἰς τὸν ἐπιπολαίως παρατηροῦντα. Ἦδη

οὔσα τοιαύτη ὅποια ἐφαίνετο, ἡδύνατο νὰ ἔχη κατωτάτω καὶ ἔξωθεν, ἤτοι πρὸς μεσημβρίαν, ὡς ἐπικάλυμμα κρηπίδα Ὑμηττίου μαρμάρου, ἱκανῶς ὑψηλὴν (μέτρ. 1,66) καὶ ἐκ τριῶν ἀρχιτεκτονικῶν μελῶν κατεσκευασμένην, καθ' ἅπαν τὸ μῆκος διήκουσαν ἐπὶ μέτρα 163, ὁμοιοπάτην δὲ πρὸς τὴν τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς τοῦ Ὁδείου τοῦ Ἡρώδου καὶ συνάπτουσαν ταύτῃ ὀργανικῶς; Καὶ ὅμως οὕτως ἔχει τὸ πρᾶγμα (*). Ἐπὶ ταύτης δὲ τῆς κρηπίδος δόμοι πλίνθων πωρίνων ἀποτελοῦσι τοῖχον ὑψούμενον ἱκανῶς, ὅμοιον μὲν καὶ τοῦτον τῷ τῆς ἀνατολικῆς τοῦ Ὁδείου πλευρᾶς, οὐ σωζόμενον δὲ πανταχοῦ κατὰ τὸ πρῶτόν του καλὸν σχῆμα ἐξ ὁμοειδοῦς ὑλικοῦ, ἀλλὰ τὸ πλεῖστον ἐπεσκευασμένον μὲ χρῆσιν ἀμμοκονίας, ἐνιαχοῦ δὲ καὶ κεράμων. Ὅπου δὲ ὁ τοῖχος οὗτος δὲν φθάνει ἕως ἄνω, ἐκεῖ βλέπομεν τὸ ὀπίσω αὐτοῦ μεταξὺ τῶν ποδαρικῶν τῶν ἀψίδων μέρος ὄχι κενόν, ὡς τις θὰ ὑπέθετε, ἀλλὰ γεμισμένον μὲ δόμους πωρίνων λίθων κανονικούς, μόνον δὲ μέχρι τινός· ὅπου δὲ καὶ οὗτος ὁ τοῖχος ἔχει ἐκλείπει καὶ ἔμεινε κενὸν τὸ μεταξὺ τῶν ποδαρικῶν μέρος, ἐκεῖ τέλος βλέπομεν τὸν ὀπίσω παχὺν ἐκ τροχμαλοπαγῶν λίθων συγκείμενον τοῖχον, ὅστις συγκρατεῖ τὸν ἄνω ὑψηλότερον ἐπίπεδον τόπον. Καὶ τί δὲ ἄλλο; Ἐφάνη ὅτι ἡ ἐπικεκαλυμμένη αὕτη καὶ γεμισμένη γραμμὴ τῶν ἀψίδων, ἐρειδομένη ὡς ἐρείδεται ἐπὶ τοῦ ὀπισθῆν τῆς ἐκ τροχμαλοπαγῶν λίθων τοῖχου, δὲν ὠκοδομήθη τὸ πάλαι οὕτως ἀπλῶς, ἵνα

δέ τινα τῶν μεταγενεστέρων γεμισμάτων καθήρσεν ἡ Ἐταιρία καὶ μέλει καὶ ἄλλα νὰ καθαιρέσῃ ὅπου εἶναι δυνατόν τοῦτο νὰ γείνη, ἄνευ βλάβης τοῦ ἀψιδωτοῦ σχήματος.

(*) Ἐφάνη μὲν ἤδη καὶ πρὸ ἐτῶν τινῶν, ὅτε ἡ Ἐταιρία ἐκεῖ ἔσκαψεν, αὕτη ἡ συνέχεια τοῦ μαρμαρίνου κρηπιδώματος ἀπὸ τοῦ Ὁδείου ἐπὶ τὸν τοῖχον τῶν ἀψίδων, ἀλλ' ὑπετίθετο, ὅτι μέχρι τινός μόνον ἔχώρει καὶ οὐδεὶς ἐπίστευεν, ὅτι θὰ παρετίετο οὕτως ἐπὶ πολὺ καὶ μέχρι τοῦ ἀνατολικοῦ ἄκρου τῶν ἀψίδων.

ὑποστηρίξῃ μόνον ἐπὶ πλεόν τὸν ἀνωτέρω ὑψηλότερον τόπον, ἐφ' οὗ τὸ Ἀσκληπιεῖον καὶ ἄλλα ἱερά, ἀλλὰ ἐκτίσθη ποτε καὶ ὡς ὀπίσθιος τοῖχος αὐτοτελοῦς στοᾶς μακρᾶς ἣτις εἶχε πρὸς μεσημβρίαν κίονας ἐν διπλῇ σειρᾷ καὶ ἦτο πάντως ἐστεγασμένη, ἵνα περιπατῶσιν καὶ ἄλλως ἐνδιατρίβωσιν ὑπ' αὐτὴν ἄνθρωποι. Τοῦτο κατεδείχθη σαφῶς νῦν ἐκ τῶν πολλῶν ἐν συμμέτρῳ ἀπὸ τοῦ ἐπικαλύπτοντος τὰς ἀψίδας τοίχου ἀποστάσει ἀναφανέντων κατωρύχων στυλοβατῶν τῶν ποτὲ κίωνων καὶ ἐκ τοῦ ἀπωτέρω ἐτι πρὸς μεσημβρίαν ὡσαύτως ἀναφανέντος μακροῦ καθ' εὐθυγραμμίαν θεμελίου τοίχου, παραλλήλου τοῦ τῶν ἀψίδων, ὅστις θὰ ἐβάσταζέ ποτε δευτέραν σειρὰν κίωνων, σωζόμενος δὲ νῦν μὲ ὄχι πολὺ σημαντικὰς διακοπὰς, ὀρίζει ἐναργῶς τὸ ποτὲ βάθος ἢ πλάτος τῆς στοᾶς, ἣτις πιθανῶς ἐκ πυρκαϊᾶς κατεστράφη, διότι πολλαχοῦ εὐρέθησαν ἄνθρακες καὶ ἄλλα σιμεῖα ἐνεργείας πυρός. Τὸ βάθος τοῦτο ἢ πλάτος εἶναι μέτρων 16,70.

Ταῦτα λοιπὸν πάντα εἶναι ὁμολογουμένως ἀξιόλογα πορίσματα τῆς πολυδαπάνου ἀνασκαφῆς (*) καὶ οἶα νὰ διευκολύνωσι τοὺς ἀρχαιολόγους εἰς τὸ νὰ δώσωσι προσεχῶς τὸ οἰκεῖον ὄνομα εἰς ταύτην τὴν οἰκοδομήν, περὶ οὗ μέχρι τοῦδε ἦτο ἀμφιβολία μεγάλη, ὡς καὶ περὶ τῶν χρόνων καθ' οὓς ἐκτίσθη· διότι οἱ μὲν ἐθεώρουν αὐτὴν, καθ' ἃ εἶπομεν, ὡς ἀπλῶς ἀντερείδοντα τοῖχον, τὸ δὲ ἀψιδωτὸν αὐτῆς σχῆμα ἐσχάτως τεχνικοί τινες ὑπέθεσαν, ὅτι χάριν οἰκονομίας ὑλι-

---

(*) Ἐνὸς ἄλλου τετραγώνου οἰκοδομήματος πρὸς τῷ ἀνατολικῷ πέ-
ρατι τῆς στοᾶς ἐν τῷ βαθυτέρῳ ἐδάφει ἐφάνησαν τὰ θεμέλια μόνα καὶ
ταῦτα οὐχὶ συνεχῆ κατὰ τὰς τέσσαρας πλευράς του. Πολλὰ δὲ ἄλλα κατὰ
τὸ ἐκτενὲς διάστημα ἀσημα τειχία καὶ δεξαμεναὶ καὶ πίθοι καὶ λάκκοι
καὶ αὐλακες καὶ ὑπόνοιμοι, ἐδῶ καὶ ἐκεῖ διεσπαρμένα, φαίνονται ὡς ὄντα
τῶν μεσαιωνικῶν χρόνων, πλὴν μιᾶς μεγαλολίθου ὑπονόμου, ἣτις ἐκ τοῦ
ὑποκάτωθεν τῶν ἀψίδων τοίχου προβαίνει πρὸς νότον, ἔχουσα ἐπίπεδον
στεγάσιν ἐκ πλακῶν. Αὕτη φαίνεται ἐπιεικῶς παλαιά.

κοῦ (:) ἐδόθη αὐτῇ, οἱ δέ, ὅτι εἶναι ἴσως ὑδραγωγεῖον τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων, οἱ δέ, ὅτι εἶναι κτίσμα οἰονδήποτε τῶν ἐκ Φλωρεντίας δουκῶν Ἀκκιαϊεούλων (ἀπιθανώτατον τοῦτο)· καὶ τέλος οἱ παλαιότατοι τῶν τοπογράφων, ὅτι εἶναι λείψανον τῆς Εὐμενείου στοᾶς, περὶ ἧς δυστυχῶς ἐν μόνον χωρίον παλαιοῦ συγγραφέως ὑπάρχει, τὸ τοῦ Βιτρουβίου (de archit. 5, 9, 1) κ' ἐκεῖνο σκοτεινόν, διότι δὲν δρίζεται ἐξ αὐτοῦ πρὸς ποῖον μέρος τοῦ Διονυσιακοῦ θεάτρου ἔκειτο (*).

Ἄς ἐλπίζωμεν δὲ τώρα, ὅτι ἀρχαιολόγοι καὶ ἀρχιτέκτονες σπουδαῖοι, προσερχόμενοι ἀνετώτερον εἰς τὸ ἀνάσκαφέν καὶ καθαρισθέν κτίσμα, θέλουσι τὸ μελετήσῃ δεόντως καὶ προσπαθήσῃ νὰ ἐξηγήσῃσι πρὸ πάντων τὰ αἰνιγματώδη ἰδιώματα τῆς οἰκοδομίας του, ἅπερ φαίνονται εἰς ἡμᾶς τέσσαρα ὄντα. α'. τὸ διὰ μαρμαρίνου μὲν κάτω, πωρίνου δὲ ἀνωτέρω τοίχου ἐπικάλυμμα τῶν ἀψίδων, ἄδηλόν μέχρι πόσου ὕψους· β'. τὸ διὰ τοίχου ὠσαύτως πωρίνου καὶ ἀρχαίου, ὡς νομίζομεν, γέμισμα αὐτῶν μέχρι τινός, ὅπερ γέμισμα δύναται νὰ μελετηθῇ μάλιστα ἐν ταῖς δυτικωτάταις· γ'. ἡ ἀνισότης τοῦ ὕψους τῶν ἀψίδων (**), μεγεθυνομένων μὲν κατὰ μικρὸν ἢ καὶ διὰ πηδημάτων ἀπ' ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς μέχρι τινός, πάλιν δ' ὕστερον, ἂν δὲν ἀπατώμεθα, ἠμικρνομένων καθ' ὅσον πλησιάζουσιν εἰς τὸ Ὠδεῖον, καὶ δ'. διατρήματά τινα ἦτοι κενὰ τετραγωνικά, ἀφαιμένα διὰ τοῦ πάχους τῶν ποδαρικῶν τῶν ἀψίδων κατὰ μῆκος, οὐχὶ δὲ συνεχῇ ταῦτα δι' ὅλου τοῦ μήκους, οὐδ' ἐπὶ τῆς αὐτῆς ὀριζοντίας γραμμῆς, ἀλλὰ κατὰ πολὺ διάφορα ὕψη πεποιημένα.

(*) Συνηγορεῖ ἴσως ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος Εὐμενείου στοᾶς καὶ τὸ ὅτι μαρμαρίνη κρήπις στοᾶς ἄλλης τῶν ἐν Ἀθήναις, κτίσματος ὠσαύτως Περγαμηνοῦ βασιλέως, δηλοῦσι ἢ τῆς Ἀτταλείου, εἶναι ὄχι μόνον σχεδὸν ἴση τὸ ὕψος (μέτρ. 1, 62) ἀλλὰ καὶ ὄλος ὁμοία τὴν κατασκευὴν καὶ ἐκ τοῦ αὐτοῦ ὀλιχοῦ.

(**) Καὶ τὸ πλάτος δὲν εἶναι πασῶν τὸ αὐτό.

Ἐσαύτως θέλουσιν ἰδεῖ οἱ πρὸς μελέτην τοῦ κτίσματος προσελευσόμενοι, ὅτι πρὸς ἀνατολὰς μὲν δὲν συνάπτει τὸ ἄκρον αὐτοῦ τῷ δυτικῷ τοίχῳ τοῦ Διονουσιακοῦ θεάτρου, ὡς τοῦτο καὶ ἀνωτέρω εἶπομεν, ἀλλὰ μένει ἐκεῖ τόπος τις κενός, ὅσον δέκα μέτρων (*), πρὸς δυσμὰς δὲ ἡ τελευταία ἀψὶς ἐν μέρει εἰσχωρεῖ κατὰ πολὺ παράξενον τρόπον εἰς τὸ Ὠδεῖον τοῦ Ἡρώδου, ἐξ οὗ καὶ εἶκασαν ἤδη τινές, ὅτι ἀρχαιότερον κτίσμα εἶναι ἡ τῶν ἀψίδων σειρά, ἐγὼ δὲ καὶ ὅτι ἐπὶ πολὺ ἐτι προέβαινε χαμηλόνουσα κατὰ μικρόν, ἕως ἡ τελευταία ποτὲ δυτικῇ ἀψὶς ἐγένετο τόσον χαμηλῆ, ὅση νῦν φαίνεται ἡ ἀνατολικωτάτη. Ἀλλὰ τοῦτο μετὰ πολλῆς δειλίας λέγω.

Ἡ Ἐταιρία ἔχει τὸ καθῆκον ὅταν προσεχῶς συντελέσῃ τὴν ἀνασκαφὴν, νὰ δημοσιεύσῃ καὶ σχεδιογράφημα τοῦ κτίσματος ἀκριβές (**), τὰ δὲ περαιτέρω ἤτοι ἡ ἐξήγησις αὐτοῦ καὶ ἡ ὀριστικὴ ὀνομάσις, ἀφοῦ οὐδεμίαν ἐπιγραφὴν ἤλθε νὰ δώσῃ ἄμεσον διδάγμα (***) , ὅα εἶναι ἔργον οὐχὶ ἐνός,

---

(*) Εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι ἡ γωνία ἡ ἔξω τῆς τελευταίας πρὸς ἀνατολὰς ἀψίδος δὲν σώζεται νῦν, ὡς ἐξ ἀρχῆς ἐκτίσθη, ἀλλ' ἐπεσκευασμένη ἐκ λίθων παντοίων μετὰ ἀμμοκονίας, βεβαιότατον ὅμως εἶναι, ὅτι ἀνέκαθεν ἐκεῖ δὲν ἐπροχώρει περαιτέρω τὸ κτίσμα, ὡς τοῦτο κατάδηλον γίνεται ἐκ τῆς ὀρωμένης αὐτοῦ σκαφῆς ἣτοι κοίτης (Bettung) ἐν τῇ γυμνῇ φυσικῇ πέτρᾳ.

(**) Ἐκδίδεται νῦν ἐν τέλει τοῦ φυλλαδίου τούτου τὸ σχεδιογράφημα, κατασκευασθὲν ὑπὸ τοῦ τροφίμου τοῦ ἡμετέρου πολυτεχνείου Μ. Μητσάκη. Τὰ ἐν αὐτῷ περιεχόμενα ἔχρηζον πλειοτέρων ἐξηγήσεων ἢ ὅσας ἡμεῖς ἐδώκαμεν ἐν τῷ κειμένῳ ταύτης τῆς ἐκθέσεως καὶ ὑπὸ τὸ σχέδιον αὐτὸ βραχέως διὰ τῶν Α, Β, Γ κτλ. ἀλλὰ δὲν εὐκαιροῦμεν νῦν πρὸς τοιοῦτο ἔργον.

(***) Ὅσαι ἐπιγραφαὶ ἢ ἔργα πλαστικῆς καὶ ἀρχιτεκτονικῆς ἐξήχθησαν τῶν χωμάτων ἔχουσι, καθ' ὅσον ἡμεῖς διεκρίναμεν μέχρι τοῦδε, τὴν ἰδίαν μόνον ἀξίαν καὶ οὐδεμίαν πρὸς τὸ κτίσμα ἀναφοράν, πλην μόνον ἴσως ἐνὸς εἶδους κιονοκράνων ἰδιοφυῶν, ἀνηκόντων εἰς ἀρραβδῶτους κίονας μετὰ βάσεων ὡσαύτως ἰδιοφυῶν, πάντως ὅμως ἀρχαίων καὶ οὐχὶ τῶν

ὡς φαίνεται, ἢ δύο, ἀλλὰ πολλῶν ἀρχαιολόγων, ἐχόντων γνώσεις ἀρχιτεκτονικάς, ἢ ἀρχιτεκτόνων, ἐχόντων γνώσεις ἀρχαιολογικάς.

Κατὰ τὴν ἀνατολικὴν πάροδον κατεσκάψαμεν ἐν θολωτὸν ταφεῖον τοῦ μεσαιῶνος καὶ ἐξηγάγομεν αὐτόθεν μαρμαρίνα μέλη σημαντικὰ ἐνὸς εὐμεγέθους καὶ καλοῦ χορηγικοῦ μνημείου τοῦ δ' πρὸ Χριστοῦ αἰῶνος, τοῦ ὁποίου ἡ ὡσαύτως μαρμαρίνη κρηπίς ὅλη ὑπῆρχε μὲν αὐτόθι δι' ἀνασκαφῆς ἀποκεκαλυμμένη καὶ τοῖς πᾶσιν φανερά ἤδη ἀπὸ τοῦ 1862, ἔχουσα μῆκος 4,75 καὶ ὕψος 1,24, ἀλλὰ δὲν εἶχεν ἀναγνωρισθῆ ὡς τοιαύτη· διότι οὐδεὶς ὑπόπτευεν ἐν τοιαύτῃ θέσει αὐτοτελὲς κτίσμα τῶν καλῶν τῆς Ἑλλάδος χρόνων, πάντες δ' ὑποθέτω, ἐθεώρουν τὴν κρηπίδα ὡς μεσαιωνικὴν προσθήκην, στηρίζουσαν ἴσως τὸν ἐκεῖ ὀχυρωματικὸν ποτε τεῖχος, ὁποίας καὶ ἄλλας ἐν τῇ αὐτῇ παρόδῳ καὶ τῇ ἐτέρᾳ τῇ πρὸς δυσμὰς ἔβλεπον ὑπαρχούσας. Τώρα δὲ ἐκ τῶν ἀναφανέντων ἄλλων τοῦ μνημείου τεμαχίων ἀναγκάζομεθα νὰ τὸ παραδεχθῶμεν ὡς αὐτοῦ κατὰ χώραν ἰδρυμένον ἐξ ἀρχῆς. Τῆς δὲ ἐν τοιούτῳ τόπῳ, ἐν τῇ παρόδῳ δηλ. τοῦ θεάτρου ἰδρύσεώς του δύναται νὰ ῥηθῆ δικαιολόγησις αὕτη· ὅτι πιθανῶς τότε εἶχον ὑπερπληρωθῆ οἱ τόποι οἱ παρὰ τὸ θέατρον καὶ τὴν ὁδὸν τῶν τριπόδων, οἱ πρόσφοροι νὰ δέχωνται τοιαῦτα κτίσματα, καθ' ἃ δὴ τοῦτο ὑποδεικνύει καὶ ἡ τοῦ Θρασυλλεῖου μνημείου ἰδρυσις πρὸ τοῦ σπηλαίου τοῦ ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ θεάτρου καὶ προσέτι ἡ ἰδρυσις τῶν ἀνωτέρω ἔτι δύο ὑψηλῶν κιόνων, τῶν κ' ἐκείνων ποτὲ βασταζόντων τρίποδας χορηγικούς. Τοῦτο τοῦλάχιστον φρονεῖ ὁ

Βυζαντινῶν χρόνων, περὶ ὧν ἄλλοτε. Τὰ κιονόκρανα ταῦτα, εἰς πολλὰ ὄντα τεμαχία συντετριμμένα καὶ αἱ βάσεις δέ, μολὶς δύο τρεῖς, ἀνεκομίσθησαν ἐκ τοῦ τῆς στοᾶς ἐδάφους εἰς τὸν ἐπάνω χώρον τοῦ Σερπεντζέ καὶ ἀπατέθησαν παρὰ τὸν ἐκεῖ οἰκίσκον τοῦ φύλακος ἀπομάχου.

τὴν ἔκθεσιν ταύτην ἀναγινώσκων, ἕως οὗ ὑπ' ἄλλου εἶδη-
μονεστέρου τῶν τοιούτων μεταδιδραχθῆ ἄλλα (*).

Μετὰ ταῦτα ἐπροχώρησεν ἡ σκαφή ἀνατολικώτερον καὶ
ἀνέδειξε κάλλιον τὴν τοῦ κρηπιδώματος τοῦ κέρατος τοῦ
θεάτρου γωνίαν. Ἐκεῖ ἦτο τοῖχος τις ὀχρωματικὸς τοῦ με-
σαιῶνος, ὃν καθαιρέσαντες, ὡς καὶ ἐν ἐσωτέρῳ δωμάτιον κα-
κόκτιστον, εἶδομεν ὅτι ἡ γωνία αὕτη ἡ ἀνατολικὴ εἶναι διά-
φορος κατὰ τι τῆς ἀνατολικῆς, ὅχι δηλ. ὀρθὴ ἐπὶ πολὺ
προϊούσα πρὸς ἄρκτον ἀλλ' ἐπὶ βραχὺ μόνον, εἶτα δὲ ἀλ-
λάζουσα διεύθυνσιν ὀλίγον πρὸς δυσμᾶς. Ἐλλειψις χώρου
ἴσως ἠνάγκασε τοὺς ἀρχαίους νὰ κατασκευάσωσιν ἐδῶ
τοιούτο τὸ ἄκρον τοῦ κέρατος, ὅχι ὀρθογώνιον ὡς τὸ δυ-
τικόν. Ἐξακολουθεῖ δ' εἶτι ἡ ἀνασκαφὴ πρὸς τὰ ἄνω, ἵνα ἴδω-
μεν ἐπὶ πόσον ἐκεῖ σώζεται ἡ ὑποδομὴ τοῦ κοίλου τοῦ θεά-
τρου καὶ πῶς συνάπτει τῇ τῆς Ἀκροπόλεως πέτρα.

Εἰς ὅλα τὰ μέρη ταῦτα ἐκτὸς τῶν φανέντων κτισμάτων
εὐρέθη πλήθος ἀρχαίων κινητῶν διαφοροῦ ὕλης καὶ τέχνης
τὰ ὅποια ἔχουσι τὴν ἰδίαν ἕκαστον ἀξίαν καὶ συντελοῦσι με-
γάλως πρὸς γινῶσιν πληρεστέραν τοῦ ἀρχαίου τῶν προπα-
τόρων ἡμῶν βίου καὶ τῆς φιλολογίας καὶ τῆς τέχνης αὐ-
τῶν. Ἐκθεσις δὲ περὶ αὐτῶν λεπτομερῆς καὶ ἐκτίμησις ἐπειδὴ
καὶ ἀπολύτως εἶναι ἐργῶδες νὰ γίνῃ καὶ ἂν γίνῃ, ἀδύνατον
νὰ περιληφθῆ εἰς ταύτην τὴν λογοδοσίαν, ἀρκούμεθα νὰ
δώσωμεν, ὅπως καὶ πέρυσιν, ἀπαρίθμησιν τῶν εὐρεθέντων
κατὰ εἶδη, ἐξηγμένην ἐκ τοῦ ἡμερολογίου τῶν ἀνασκαφῶν.

(*) Περὶ τοῦ χορηγικοῦ τούτου μνημείου εἶπά τινα ἐν Ἀθηναίου τό-
μου 5'. σελίδι 277 ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἐπιγραφῆς τοῦ ἐπιστυ-
λίου του, βραχέα μὲν κ' ἐκεῖνα καὶ ἀνεπαρκῆ πως πρὸς τὸν σκοπόν, ἀλ-
λ' ὅσα καὶ οἷα ἠδυνήθη. Προσθέτω δ' ἐνταῦθα, ὅτι τοῦ ἐπιστυλίου ἐκεῖ-
νου τὰ δύο τεμάχια περιθέονται κατὰ τὰ δύο ἐξωτερικὰ ἄκρα των ἦτοι
τὰς γωνίας ὑπὸ ὀδοντώσεως καὶ ταινιώσεως τοῦ Ἴωνικοῦ ἀρχιτεκτονικοῦ
κόσμου των καὶ οὕτω ὑπεμφαίνουσι τὸ ἑαυτῶν ἄρτιον καὶ ὅτι τὸ μῆκος
των ἦτο ἀνάλογον τῷ τῆς ἐκεῖ στερεῶς ἰδρυμένης μαρμαρίνης κρηπίδος.

Ευρέθησαν λοιπόν από τῆς 10 Ἰανουαρίου 1877 μέχρι
σήμερον 15 Ἰανουαρίου 1878.

Λίθινα

Α'. Γλυπτὰ

περιφερῆ	372	
ἀνάγλυφα διάφορα	118	
» ἀναθηματικά τῷ Ἀσκληπιῷ, (ἐν οἷς ἐν θήκης χειρουργικῶν ἐργαλείων)	15	
ἀρχιτεκτονικὰ μέλη	102	
σκεύη διάφορα	23	629

Β'. Ἐπιγραφαί

ψηφίσματα	48	
ταμιακαὶ ἀναγραφαί	11	
κτισμάτων ἐπιγραφαί	11	
τυπικὰ ἱερῶν τελετῶν	4	
ἀγωνιστικαὶ καὶ χορηγικαὶ	7	
διδασκαλιῶν δραματικῶν τεμάχια καὶ κατάλο- γοι ποιητῶν	14	
ἀναθηματικαὶ τῷ Ἀσκληπιῷ	33	
» ἄλλαι	38	
τιμητικαὶ	37	
ἐπιτύμβια	48	
ἀδιάγνωστοι εἰσέτι ἐπιγραφαί	154	405

Νομίσματα

χρυσᾶ	197	
ἄργυρᾶ	5	
χαλκᾶ (πλὴν τῶν ἐν σωρῷ, ἃ δὲν ἠριθμηθῆσαν) ..	67	269

Διάφορα ἄλλα πράγματα

χαλκᾶ, (ἐν οἷς μία ψῆφος δημοσία διάτρητος καὶ δύο χριστιανικὰ μνημόνια μέταλλα, ἔχοντα τὸ τροπάριον Τοῦ δειπνοῦ σου τοῦ μυστικοῦ κτλ.)	19	
---	----	--

μολύβδευα	7	
σιδηρᾶ	4	
ὄστεινα	3	
ξύλινα	3	
ύαλινα (έν οἷς δύο λυχναί εκ χριστιαν. τάφου)	5	
λύχοι πῆλινοι	30	
ἀγγεῖα πῆλινα ἢ τεμάχια αὐτῶν	28	
μορφαί πῆλιναι ἢ τεμάχια αὐτῶν	21	
κωνικὰ καὶ ἀρτοποιδῆ πῆλινα διάτρητα	12	
κέραμοι διάφοροι ἤτοι ὀρθοκέραμοι κττ.	14	
λαβαὶ πηλίνων ἀμφορέων ἐνεπίγραφοι	18	160
Τὸ ὄλον		<u>1465</u>

Τὰ πέρυσιν εὐρεθέντα ἦσαν 2111. Οὕτω μετ' ἐκείνων γίνεται τὸ ὄλον τῶν πρὸς μεσημβρίαν τῆς Ἀκροπόλεως εὐρεθέντων 3574 κομμάτια.

Ἐδαπανήθησαν καθ' ὄλον τὸ ἔτος εἰς τὴν ἀνασκαφὴν ταύτην δρ. 46,757:35. Δὲν περιλαμβάνονται δὲ εἰς τὸ ποσὸν τοῦτο τὰ χρήματα ὅσα ἐδόθησαν δι' ἀγορὰν ἀγρῶν τινῶν παρὰ τὴν μεσημβρινὴν πλευρὰν τῆς περὶ τὴν Ἀκρόπολιν λεωφόρου, εἰς οὓς ἐρρίψαμεν τὰ ἐκ τῆς ἀνασκαφῆς χώματα, διότι τὰ χρήματα ταῦτα (δρ. 2567:20) θέλει μᾶς τὰ ἀποδώσει ἢ κυβέρνησις, μεταβιβαζομένων τῶν κτημάτων εἰς τὸ Δημόσιον κατὰ τὴν γενομένην συνεννόησιν. Ἐρρίφθησαν δὲ τὰ χώματα ἐκεῖ ὅπου ἐρρίφθησαν, διότι μακρότερον νὰ μετακομισθῶσιν δὲν ἐσύμφερεν· ἂν δ' ἐκεῖ κρύπτονται τυχὸν ὑπὸ γῆν ἀρχαῖα, δύνανται οἱ μεθ' ἡμᾶς πάλιν ν' ἀνασκάψωσι τὸν τόπον, εὐποροῦντες πλειόνων χρημάτων, ὅπως ἡμεῖς ἀνσκάψαμεν καὶ ἀπεκομίσαμεν τὰ ἀπὸ τῆς Ἀκροπόλεως πρότερον ριφθέντα εἰς τὸν Σερπεντζέν χώματα. Τὸ δὲ ρηθὲν παρὰ τινῶν, ὅτι ὤφειλε τὸ Συμβούλιον, πρὶν ἢ ἐπιρρίψῃ αὐτοῦ τὰ χώματα, νὰ σκάψῃ πρῶτον σταυροειδῶς χάνδακας ἀποπειρατηρίους, ἐδοκιμάσθη ἐπὶ βραχὺ καὶ ἐφάνη ὅπως ἀ-

λυσιτελές πρὸς ἀρχαιολογικούς σκοπούς, σφόδρα δὲ δαπανηρόν. Ἄν οἱ χάνδακες ἔμελλον νὰ γίνωσιν ἀρκούντως πλατεῖς βαθεῖς καὶ πυκνοὶ παραλλήλως ἵνα μᾶς διαλάθῃ τι τῶν ὑπὸ γῆν, ἔπρεπε νὰ παραιτηθῶμεν ὅλως τῆς τοῦ Σερπεντζέ ἀνασκαφῆς καὶ νὰ ἐπιδοθῶμεν ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν ἀγρῶν ἐκείνων, ἐν οἷς δὲν εἴχομεν πολὺ εὐλόγους ἐλπίδας ἀρχαιολογικῶν ἀνακαλύψεων, καὶ οὕτω τότε τὸ πάρεργον ἤθελε γίνῃ ἔργον, ἄνευ ἴσως οὐδεμιᾶς ἢ ἐλαχίστης ἐπιστημονικῆς ὠφελείας.

Ἐν δὲ τῇ *Ταναγραϊκῇ* χώρᾳ τῆς Βοιωτίας, τῇ τόσον φημισθεῖσῃ πρὸ ὀλίγων ἐτῶν διὰ τὰ καλὰ ἐξ ὀπτῆς γῆς εἰδώλια, τὰ ὁποῖα ἀνέδωκεν ἐκ τῶν κόλπων τῆς, ἐγένετό τις τὸ ἔτος τοῦτο ἀνασκαφὴ τάφων ἐπὶ ἰδιωτικοῦ ἐδάφους, ὃ εἶχεν ἐνοικιάσει ἐπὶ τούτῳ ἀρχαιοπράτης τις. Συνεχωρήθη δὲ αὕτη ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως ἐπὶ τῷ ὄρω τοῦ νὰ στείλῃ ἡ Ἐταιρία ἡμῶν ἐπιστάτην τῆς ἀνασκαφῆς καὶ νὰ λάβῃ διὰ κλήρου τὰ ἡμίση ἐκ τῶν εὑρεθησομένων ἐν ταῖς τάφοις κτερισμάτων, αἱ δ' ἐπιγραφαὶ καὶ τὰ ἀνάγλυφα νὰ κατατεθῶσιν ἐν τῇ ἐν *Τανάγρα* σχηματισθεῖσῃ δημοσίᾳ συλλογῇ. Οὕτω δαπάνη τῆς Ἐταιρίας ἐστάλη τὸν Μάρτιον τοῦ 1877 ἐπιστατήσων εἰς τὴν ἀνασκαφὴν ὁ φοιτητὴς τοῦ πανεπιστημίου Σπυρ. Τριάντος, ὃν ἐγκατέστησε πρῶτον καὶ ὠδήγησεν εἰς τὸ ἔργον ὁ ἔφορος Π. Σταματάκης καὶ ἡ σκαφὴ ἐγένετο δαπάνη τοῦ ἀρχαιοπράτου. Τὰ κτερίσματα ὅσα εὑρέθησαν ἐκομίσθησαν ἐνταῦθα εἰς τὸ Βαρβάκειον μετὰ καταλόγου συνταχθέντος ὑπὸ τοῦ ἐπιστατήσαντος καὶ ἐγένετο ἡ συμφωνηθεῖσα διανομὴ. Ἐπειδὴ δὲ ἔκρινε τὸ Συμβούλιον ὅτι καὶ τινα τῶν εἰς τὸν κλῆρον τοῦ ἀρχαιοπράτου πεσόντων κτερισμάτων ὡς καλὰ ἢ ἄλλως περίεργα ἔπρεπε νὰ ἀγορασθῶσι διὰ τὸ Μουσεῖον τῆς Ἐταιρίας, τρία εἰδώλια, δύο ἀγγεῖα καὶ τρεῖς χαλκαῖ στελεγγίδες, ἐδόθη δι' αὐτὰ τὸ ποσὸν δρ. 1300, καὶ οὕτω δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι τὰ καλλίονα τῶν εὑρε-

θέντων ἐγένοντο κτῆμα δημόσιον. Ἐδαπανήθησαν δὲ εἰς ἐπιστασίαν καὶ ἄλλα δρ. 328:40.

Τὸν δὲ Ἰούνιον ἢ Ἑταιρία μεταξύ τῶν ἄλλων ἔργων τῆς ἐπεχείρησε ἀνασκαφὴν ἄλλην ὀλιγοήμερον μὲν, καρποφορωτάτην δὲ ἐν τῷ χωρίῳ Σπάτα τῆς Ἀττικῆς, τῷ κειμένῳ ἐπὶ τινος λόφου μεταξύ τῆς ἀρκτικοανατολικῆς πλευρᾶς τοῦ Ὑμηττοῦ καὶ τῆς θαλάσσης. Ἐκεῖ εἶχεν ἀνακαλυφθῆ τυχαίως τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1876 κατάγειόν τι ταφεῖον ἐν μαλακῷ πετρώματι λελαξευμένον, ἐξ οὗ ἐξήγαγον τότε οἱ πρῶτοι εἰς αὐτὸ ἀνωθεν εἰσδύσαντες λάθρα ἀρχαῖα πολύτιμα, πράγματα, ἃ ὅμως ἐλέγοντο ὀλίγα, ἔμειναν δὲ ἄγνωστα τῇ ἐπιστήμῃ, ἅτε διασκορπισθέντα εἰς ἰδιώτας. Ἐν Συμβούλιον τῆς Ἑταιρίας μετὰ τινὰ χρόνον πληροφορηθὲν ὅτι τὸ ταφεῖον τοῦτο ἦτο πανάρχαιον, ἀπεφάσισε τὴν ἐξέτασίν του, ἀφοῦ μάλιστα ἔλαβε καὶ τὴν ἄδειαν παρὰ τοῦ ἰδιοκτῆτου τοῦ τόπου, τοῦ ἐνταῦθα Μιχ. Καλλιφρονᾶ, ὅστις πάνυ γενναιοφρόνως καὶ πᾶν δικαίωμά του ἐπὶ τῶν ὄσων ἤθελον ἀνευρεθῆ ἀρχαίων παρεχώρησεν εἰς τὴν Ἑταιρίαν. Ἐστάλη λοιπὸν ὁ Π. Σταματάκης, ὅστις διὰ σκαφῆς ἀναζητήσας εὔρε τὴν εἰς τὸ ταφεῖον ἄγουσαν ἔξωθεν ἀπὸ τῆς ρίζης τοῦ λόφου μακρὰν εἴσοδον, αὐτὸ δὲ ἔσω διαιρούμενον εἰς τρεῖς θαλάμους καὶ ἔχον καθ' ὅλου εἰπεῖν ὁμοιότητα μὲ τὸν ἐν Μυκῆναις λεγόμενον θησαυρὸν τοῦ Ἀτρέως, μόνον ἄνευ τοιχοδομίας. Εὔρε δὲ αὐτὸ σεσυλημένον μὲν πρόπαλαι ἐν χρόνοις ἡμῶν ἀγνώστοις, ὑπελείποντο δὲ ὅμως καὶ οὕτω μάλιστα μεταξύ τῶν χωμάτων τῆς εἰσόδου καὶ τῆς κτιστῆς εὐρεθείσης πύλης τοῦ πρώτου θαλάμου πολλὰ λείψανα μικρῶν τεχνουργημάτων, ἐκ χρυσοῦ μὲν ὀλίγα, πλείονα δ' ἐξ ὕλου καὶ ἐλέφαντος, ὀλίγα ἐκ χαλκοῦ καὶ ἀργύρου καὶ πηλοῦ, ἔτι δὲ ἀνθρακες καὶ ὀστᾶ ἀνθρώπων. Καὶ ἄλλο δὲ ταφεῖον ὅμοιον πλὴν μικρότερον ἐκεῖ πλησίον ὁ Σταματάκης εὔρε διὰ σκαφῆς, καὶ αὐτὸ σεσυλημένον. Ἐν τούτοις τὰ ἐκ τοῦ μείζονος μάλιστα ταφεῖου

συναχθέντα κτερίσματα υπερέβησαν τὸν ἀριθμὸν τῶν 2000 κομματίων, ὧν οὐκ ὀλίγα, δυνάμεθα εἰπεῖν καὶ ὅλως ἀνεπαφα εὐρέθησαν. Οὐδὲν δ' ἐν αὐτοῖς γράμμα ἢ ἐπιγραφή οὔτε νομίσματα οὔτε σίδηρος παρετηρήθη. Ἀρχαιολογικῶν δὲ γνώσεων ἄνδρες, αἱ ἰδόντες αὐτὰ καὶ ἐκεῖ ἐπιτοπίως καὶ ὕστερον ἀφοῦ ἐκομίσθησαν εἰς Ἀθήνας πάντες ἀπεφήναντο, ὅτι εἰς πᾶν ἀρχαίους χρόνους ἀνήκουσι καὶ ὁμοιότητα ἔχουσι τινὰ ἐξ αὐτῶν μεγάλην πρὸς τὰ ἐν Μυκῆναις εὐρεθέντα, δι' ὃ καὶ ἄξια θεωροῦνται πολλῆς μελέτης. Ἦδη δὲ καὶ ἤρξαντό τινες αὐτὰ ἐρμηνεύοντες, ἀφ' ὅτου μάλιστα καταταχθέντα ὑπὸ τοῦ αὐτὰ συγχομίσαντος παρετέθησαν τοῖς ἐκ Μυκηναίων ἐν τῷ Πολυτεχνείῳ (*). Ἐδαπανήθησαν εἰς τὸ ἔργον τοῦτο δραχμὰς 1249:75.

Τετάρτη ὑπὸ τῆς Ἑταιρίας ἀνασκαφῆ ἤρχισε τὸν Νοέμβριον καὶ ἐξακολουθεῖ ἔτι ἐν Μυκῆναις, συμπληρωτικὴ τῆς τοῦ παρελθόντος ἔτους, λίαν καρποφόρος καὶ αὐτῇ. Ἀφοῦ καθὼς εἶπομεν ἐν τῇ περυσινῇ λογοδοσίᾳ ὁ διδάκτωρ Σχλείμανν διέκοψεν τῇ 4 Δεκεμβρίου 1876 τὰς ἐν Μυκῆναις εὐτυχιστάτας σκαφάς του καὶ ἦλθεν ἐδῶ ἵνα φωτογραφῆσῃ τὰ ὑπὸ τοῦ Σταματάκη κομισθέντα καὶ προσωρινῶς τότε ἐν τῇ Ἑθνικῇ Γραπέζῃ ἀποτεθέντα Μυκηναῖα ἀρχαῖα, ἀπεστάλη ὕστερον πάλιν ὁ Σταματάκης ὑπὸ τῆς Ἑταιρίας εἰς Μυκῆνας, ἵνα ἐπιμεληθῇ τὴν οἰκοδομὴν αὐτόθι παραπήγματος διὰ

(*) Σημειοῦμεν χάριν τῶν φιλαρχαίων, ὅτι ἰχνογράφημα τῶν ταφείων τοῦ Σπάτα καὶ ἀπεικόνισις πολλῶν καὶ δὴ τῶν περιεργωτέρων κτερισμάτων εἰς ἕξ πίνακας ἐξεδόθησαν ἐν τῷ γ' τεύχει τοῦ 5' τόμου τοῦ ἐνταῦθα ἐκδιδομένου περιοδικοῦ Ἀθηναίου, μετὰ καὶ εἰσαγωγῆς βραχείας, περιεχούσης μάλιστα τὸ ἱστορικὸν τῆς ἀνευρέσεως καὶ τινὰς ἄλλας λεπτομερείας. Ἔτι δὲ καὶ ἐν τῇ Revue archéologique de Paris καὶ ἐν ταῖς Mittheilungen des deutschen archaol. Institutes in Athen καὶ ἐν τῷ Bulletin de correspondance hellénique ἐδημοσιεύθησαν περὶ αὐτῶν ἄρθρα κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ἐκτενῆ καὶ διδακτικά.

τοὺς φυλάσσοντας τοὺς τάφους καὶ τὰ ἄλλα κατὰ χώραν ἀπομείναντα ἀρχαῖα στρατιώτας. Τότε δὲ ἔσκηψε καὶ ἐν τινι ἐρειπίῳ ἔξω τοῦ ἐκ πλακῶν διπλοῦ κυκλικοῦ περιβόλου καὶ εὔρε πολλὰ ἐν αὐτῷ χρυσᾶ καὶ ἄλλα ἀρχαῖα, ἐκόμισεν ὡσαύτως εἰς Ἀθήνας (*), ὕστερον δὲ ἠσχολεῖτο ἐδῶ ἰκανὸν χρόνον εἰς διαλογὴν καὶ κατάταξιν πάντων τῶν ἀρχαίων τούτων πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ ἐκτεθῶσιν εἰς τὴν ὄψιν καὶ μελέτην τοῦ κοινοῦ ἐν τῷ Νέῳ πολυτεχνείῳ, οὗ μέρος παρεχώρησε τῇ Ἐταιρίᾳ ἢ ἐπὶ τῆς οἰκοδομῆς αὐτοῦ ἐπιτροπῇ, τῇ προθύμῳ συγκαταθέσει τοῦ τελευταίου ἰδρυτοῦ Γ. Ἀβέρωφ καὶ ἐπινεύσει τῆς Κυβερνήσεως. Ἠσχολήθη δ' ὡσαύτως καὶ ἐν Σπάτα ὡς εἶπομεν, καὶ ἀφοῦ τὰ τε ἐκ Μυκηνηῶν καὶ τὰ ἐκ Σπάτας πάντα καταταχθέντα ἐξετέθησαν εἰς τὸ κοινόν, ὡς ὑμεῖς πάντες ἤξεύρετε, ἀπεστάλη τρίτον εἰς Μυκῆνας ἀρχὰς Νοεμβρίου, ἵνα ἀποτελέσῃ ἐκεῖ τινὰς σκαφὰς καὶ ἐξετάσει ἀκριβεστέρας τῶν χωμάτων τῶν ἐν τοῖς τάφοις καὶ κομίση ὕστερον ἄλλα τε ἐκεῖ ἀπομείναντα ἀρχαῖα καὶ μάλιστα τὰ μεγάλα λίθινα ἀνάγλυφα τοῦ κυκλικοῦ περιβόλου, ἵνα λάβωσι καὶ αὐτὰ τὴν οἰκίαν των θέσιν ἐν τῷ Πολυτεχνείῳ. Εἰς ταῦτα δ' ἀσχολούμενος καθὼς καὶ εἰς ὑποστήριξιν τῶν ἔσω τοιχωμάτων τῶν τάφων καὶ τοῦ ἐκ πλακῶν περιβόλου, ἔτι δὲ καὶ εἰς καθάρσιν τῆς μακρᾶς εἰσόδου τοῦ λεγομένου θησαυροῦ τοῦ Ἀτρέως, ἀνέσκαψεν ἅμα κατὰ τὰς τελευταίας ἑβδομάδας καὶ ἄλλον ἔτι τάφον ἐντὸς τοῦ κυκλικοῦ περιβόλου, περιέχοντα ἄξια λόγου κτερίσματα. Ἀλλὰ περὶ τούτων τῶν ἔργων ὡς ἀτελέστων εἰσέτι ἀρκεῖτω ἡ βραχεῖα αὕτη μνεία.

(*) Καὶ ταῦτα καὶ τὰ πρότερα συμπεριέλαβεν ὁ Σχλείμαν ἐν τῷ ἀρτίως ἐκδοθέντι περὶ Μυκηνηῶν βιβλίῳ του, οὗ ἡ Γερμανικὴ ἔκδοσις ἐπιγράφεται οὕτω Mykenae. Bericht über meine Forschungen und Entdeckungen in Mykenae und Tiryns von Dr. H. Schliemann, mit einer Vorrede von W. E. Gladstone etc. Leipzig. 1878.

Τὸ δὲ μεθ' ἡμᾶς Συμβούλιον θέλει φροντίσει, δὲν ἀμφιβάλλομεν, νὰ μὴ παραλείψῃ πᾶν ὅ τι ἄλλο προσαπαιτεῖται νὰ γίνῃ, ὥστε καὶ ἐδῶ ἡ ὅλη συλλογὴ ἐν τῷ Πολυτεχνεῖῳ εὐπρεπῶς νὰ κατατεθῇ καὶ τὰ ἐκεῖ ἐν Μυκῆναις κτίσματα καλῶς ἐξετασθέντα καὶ καθαρισθέντα νὰ διατηρῶνται καὶ τοῦ λοιποῦ ἄθικτα πρὸς δόξαν καὶ τιμὴν τῆς παλαιᾶς τε καὶ νέας Ἑλλάδος.

Ἐπισκευὴν ἀρχαίου κτίσματος, ἀναγκαίαν καταστάσαν πρὸ πολλοῦ, ἐπεχείρησε μίαν τὸ Συμβούλιον μόλις πρὸ μικροῦ, ἀλλὰ δὲν συνετέλεσεν εἰσέτι, τὴν τῆς βορειοδυτικῆς γωνίας τοῦ τείχους τῆς Ἀκροπόλεως τοῦ ὑπὸ τὴν Πινακοθήκην. Ἰδίως δὲ εἰς τὰς καθ' ἕκαστον ἔτος ἀναγκαίας γινομένας ἐπισκευὰς ἀυλογύρων τῆς Ἀττάλου στοᾶς καὶ τῶν περιοχῶν τοῦ Κατηφόρη καὶ τῶν γιγάντων ἐδαπανήθησαν δρ. 175:45.

Ἄγορα δὲ ἀρχαίων ἔργων τέχνης καὶ ἐπιγραφῶν πρὸς πλουτισμὸν τοῦ Μουσείου τῆς Ἑταιρίας τοῦ ἐν τῷ Βαμβακείῳ ἐγένοντο καθ' ὅλον τὸ ἔτος πολλαί, δαπανηθέντος ποσοῦ δραχμῶν 13711:81. Τὰ ἀγορασθέντα εἶναι διαφόρου ὕλης καὶ ποιότητος, πλὴν νομισμάτων καὶ δακτυλιολίθων, ὧν τῆς ἀγορᾶς ἀπέχει συστηματικῶς ἀπὸ ἐτῶν τὸ Συμβούλιον, διότι ὑπάρχει ἐν Ἀθήναις ἄλλο καθίδρυμα δυνάμενον καταλληλότερον νὰ φροντίζη περὶ ἀποκτήσεως τοιούτων ἀρχαίων, τὸ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Νομισματικὸν Μουσεῖον. Ἐκ δὲ τῶν παρὰ τῆς Ἑταιρίας ἀγορασθέντων ἀρχαίων μνημονεύομεν ἐνταῦθα ἐνός μόνου, ὃ καὶ δικαίως διεθρυλήθη ὅτε πρὸ μηνῶν τινῶν ἡγοράσθη ὑπὸ τῆς Ἑταιρίας· εἶναι δὲ τοῦτο τὸ ἐνεπίγραφον γείσωμα τοῦ ἐν Ἀθήναις παρὰ τὸν Ἰλισσὸν βωμοῦ τοῦ Πυθίου Ἀπόλλωνος, τοῦ ἰδρυθέντος παρὰ Πεισιστράτου τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἰππίου, ὃπερ ἡτύχησαμεν νὰ ἀνεύρωμεν, ἔχον τὴν ἐπιγραφὴν ἀπαράλλακτον ὅπως ἀντιγράψας αὐτὴν παρέδωκεν ἡμῖν ὁ ἀθάνατος Θουκυδίδης. Ἀνοί-

γει δὲ τὸ Μουσεῖον τῆς Ἑταιρίας τὸ ἐν τῷ Βαρβακείῳ διὰ τε τοὺς Ἑταίρους καὶ δι' ἅπαν τὸ κοινὸν τῆς πρωτευούσης δις τῆς ἐβδομάδος, δευτέραν καὶ τετάρτην, παρεχομένων καὶ πασῶν τῶν εὐκολιῶν εἰς τὴν μελέτην τῶν ἐν αὐτῷ ἀρχαίων, συμφώνως πρὸς τὰ ἀναγεγραμμένα ἐν τῷ ἐλευθερίῳ ὀργανισμῷ τῆς Ἑταιρίας. Ἀλλὰ τὸ Μουσεῖον ἡμῶν τοῦτο ὑπερεπληρώθη ἤδη, ὡς τὸ εἴπομεν καὶ ἄλλοτε, ὃν καὶ ἄλλως στενόχωρον καὶ τὰς διαιρέσεις τῶν δωματίων ἔχον ὄχι καταλλήλους καὶ ἐπιτηδεΐας πρὸς τὴν παρὰ τοῦ ὑπηρετικοῦ εὐκολον ἐπιτήρησιν, τὸ δὲ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Πατησίων Ἐθνικὸν Μουσεῖον, εἰς ὃ πολλά τινα τῶν τῆς Ἑταιρίας ἀρχαίων πέρσι μετεκομίσασμεν καὶ ἠλπίζομεν ὅτι καὶ πάλιν εἰς αὐτὸ δυνάμεθα νὰ καταφύγωμεν, μένει κ' ἐκεῖνο ἀπὸ ἐτῶν εἰς τὴν αὐτὴν κατάστασιν ἀτελὲς ἐξ ἀπορίας χρημάτων.

Τὸ δὲ ἄλλο Μουσεῖον τῆς Ἑταιρίας τὸ ἐν τῷ Πολυτεχνείῳ, τὸ ἰδίως περιλαβὼν τὰ Μυκηναῖα καὶ Σπαταῖα ἀρχαῖα, ὡς ἀνωτέρω εἴπομεν, κατέστη ἀντὶ πολλῶν χρημάτων τῆς Ἑταιρίας (12,880), διότι πρώτην ταύτην φοράν ἐν Ἑλλάδι ἀξιοπρεπῶς ἐξετέθησαν ἀρχαῖα ἐν θήκαις καταλλήλοις, καὶ ἡ ὑπὸ χωροφυλάκων ἐν τῷ καταστήματι σταθμευόντων φύλαξις αὐτῶν προσαπήτησεν δαπάνας. Ὅθεν ἔκρινε τὸ Συμβούλιον ὄχι ἄτοπον νὰ ὀρίσῃ καὶ τιμὴν εἰσιτηρίου διὰ τοὺς ἐπισκεπτομένους αὐτὸ δις τῆς ἐβδομάδος, ἅπαξ δὲ τῆς ἐβδομάδος συγχωρεῖται ἐλευθέρᾳ ἡ εἴσοδος. Λέγομεν δέ, ὅτι ἐντὸς δύο καὶ ἡμίσεως μηνῶν εἰσεπράχθησαν ἐκ τῶν εἰσιτηρίων δραχμαὶ 304:64, αἵτινες ἐσημειώθησαν εἰς τὰ τῆς Ἑταιρίας ἔσοδα τοῦ ἔτους τούτου.

Δωρεαὶ ἀρχαίων εἰς τὸ τῆς Ἑταιρίας Μουσεῖον ἐγένοντο τινες καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο, ὡς καὶ κατὰ τὰ παρελθόντα παρὰ διαφόρων ἐν Ἀθήναις καὶ ἄλλαχοῦ κατοικούντων, ὧν τὰ ὀνόματα θὰ περιληφθῶσιν εἰς τὴν ἐκθεσιν ταύτην ὅταν τυπωθῇ, ἀνεγράφοντο δὲ μετ' εὐγνωμοσύνης καὶ

ἐν ταῖς δηλώσεσιν, ἃς τὸ γραφεῖον τῆς Ἑταιρίας κατεχώρι-
ζεν ἐκάστοτε εἰς τὰς ἐφημερίδας τῆς πρωτευούσης.

Ἐν τῇ συντάξει τοῦ λεπτομεροῦς καταλόγου τῶν
τῆς Ἑταιρίας ἀρχαίων (πλὴν τῶν Μυκηναίων καὶ Σπαταίων,
ἃ εἰς ἰδίους εἶναι ἐγγεγραμμένα καταλόγους) ἐφθάσαμεν
μέχρι τοῦ γενικοῦ ἀριθμοῦ 8538 (*). Πέρυσιν ὁ ἀριθμὸς ἦτο
7950. Μένουν δ' ἔτι πολλὰ νὰ καταγραφῶσιν εἰς τὸν κατά-
λογον, περὶ ὧν ὁμως ὑπάρχουσιν εἴτ' ἐν τοῖς πρακτικοῖς
τῶν συνεδριάσεων τοῦ Συμβουλίου εἴτ' ἐν τοῖς ἡμερολογίοις
τῶν ἀνασκαφῶν αἱ πρόχειροι σημειώσεις.

Ἡ βιβλιοθήκη τῆς Ἑταιρίας ἠῤῥησε κατὰ 39 τό-
μους καὶ φυλλάδια τὸ ἔτος τοῦτο, ὧν τὰ μὲν 20 ἐδωρήθη-
σαν αὐτῇ παρ' ἄλλογενῶν, 13 δὲ παρὰ ὁμογενῶν, 6 δὲ ἡγο-
ράσθησαν ἀντὶ δρ. 197:20. Πίναξ αὐτῶν θὰ προσαρτηθῇ εἰς
τὴν ἔκθεσιν ταύτην.

Ἐν δὲ ταῖς ἐπαρχίαις τοῦ κράτους, περὶ ὧν τώρα ὁ τε-
λευταῖος ἡμῶν λόγος, θέλει μὲν πάντοτε τὸ Συμβούλιον νὰ
ἐνεργῇ ὑπὲρ τῶν ἀρχαιοτήτων, ἀλλὰ μεγάλως δυσκολεύε-
ται ὡς ἐκ τῆς ἐλλείψεως τοῦ χρειώδους προσωπικοῦ, διότι

(*) Σύγκριται ὁ ἀριθμὸς οὗτος ἐκ τῶν ἐξῆς καθ' ὕλην εἰδικῶν ἀριθμῶν
Λιθίνων 2973, χαλκῶν 739, σιδηρῶν 38, μαλυθδίνων 660, ἀργυρῶν 33,
χρυσῶν 98, ὀστεινῶν 66, ὑαλίνων 151, διαφόρων ὑλῶν ἀναμίκτων (οἶον
γύψου, ξύλου κτλ.) 106, πηλίνων ἀγγείων 1960, πηλίνων μορφῶν 696,
πηλίνων λύχνων 402, πηλίνων σκευῶν 202, πηλίνων τύπων ἤτοι μητρῶν
83, θραυσμάτων πηλίνων 212, πυραμιδοειδῶν καὶ κωνοειδῶν πηλίνων 95,
φακοειδῶν καὶ ἀρτοειδῶν πηλίνων 20, λαθῶν ἀμφορέων ἐνεπιγράφων 4.
Ἰστέον δὲ ὅτι αἱ λαβαὶ ἀμφορέων αἱ ἐνεπιγράφοι (ἐκ Ῥόδου, Θάσου, Πά-
ρου, Κνίδου, Κολοφῶνος καὶ ἄλλων τόπων) συμποσοῦνται νῦν περὶ τὰς
10 χιλιάδας, ἐξ ὧν μέγα μέρος ἐξεδόθη ὑπὸ Α. Dumont, ἐν τῷ βιβλίῳ
Inscriptions céramiques de la Grèce. Paris, 1871. Νομίσματα δὲ ὑπάρ-
χουσιν ἐν τῷ τῆς Ἑταιρίας Μουσείῳ, ἃν καὶ εἰσέτι ὄχι διατεταγμένα,
χρυσᾶ μὲν 258, τὰ πλεῖστα Βυζαντινὰ καὶ Ῥωμαϊκὰ, ἀργυρᾶ δὲ καὶ ἐκ
τοῦ κράματος rotin ἢ billon περὶ τὰ 600, χαλκᾶ δὲ ὑπὲρ τὰς 12 χιλιάδας.

δὲν εἶναι δυνατὸν οὔτε σκόπιμον νὰ ἀνατίθενται ἔργα τοιαῦτα (ὡς τινες ἔξω ὄντες τῶν πραγμάτων γνωματεύουσιν) εἰς τοῦτον καὶ ἐκεῖνον τῶν κατὰ τόπους λογίων. Τὸ ἀπλῶς γράμματα ἐπίστασθαι δὲν ἀρκεῖ εἰς τοιαῦτα ἔργα· ἀπαιτοῦνται καὶ ἄλλα προσόντα, ἅπερ εἰδικῶς μόνον μεμορφωμένοι δύνανται νὰ ἔχωσι, πρὸς δὲ τούτοις καὶ φυσικὴ τις κλίσις καὶ σώματος ῥώμη καὶ ψυχῆς ἦθος πιστόν· ταῦτα δὲ πάντα ῥαδίως δὲν εὐρίσκονται. Ὅμως δὲ καὶ οὕτως ἐγένοντο καὶ ἐφέτος παρὰ τῆς Ἑταιρίας ἐν ταῖς ἐπαρχίαις μικραὶ τινες ἐπιμέλειαι ἀρχαίων, ἰδίως συναγωγαὶ λίθων ἐνεπιγράφων ἐν Θήβαις διὰ τοῦ ἐκεῖ ἐπαρχιακοῦ δημοδιδασκάλου Ἑπαμινώνδα Κορομάντζου. Ἐτι ἐπλήρωσεν ἡ Ἑταιρία καθ' ὅλον τὸ ἔτος, ὡς πρότερον μισθοὺς ἀρχαιοφυλάκων καὶ ἐνοίκια διὰ τὰς συλλογὰς τὰς ἐν Χαιρωνείᾳ, Τανάγρα, Θεσπιαῖς καὶ Νεμέᾳ.

Καὶ γενικώτερον δὲ ἐμερίμνησε τὸ Συμβούλιον, λαβὼν ἀφορμὴν ἐξ ἐκθέσεως, ἣν ὁ ἀντιπρόεδρος τῆς Ἑταιρίας Σπυρ. Φιντικλῆς μετὰ τινα κατὰ τὸ παρελθὸν θέρος περιοδεῖαν του ἐν τῇ Στερεᾷ Ἑλλάδι ὑπέβαλεν εἰς αὐτὸ περὶ τῆς καταστάσεως τῶν ἀρχαίων ἐν ταῖς ἐπαρχίαις, πεισθὲν ὅτι ἡ κατάστασις αὕτη εἶναι οἰκτρὰ καὶ δεῖται θεραπείας. Ἐγγραφεν ἀναφορὰν πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς παιδείας καὶ ἅμα διὰ προσωπικῆς ἐντεύξεως παρεκάλεσε τὸν ὑπουργὸν νὰ σημειώσῃ ἐπαρκές τι ποσὸν εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ προσεχοῦς ἔτους ὅπως διορισθῶσι κατὰ ἕκαστον εἰ δυνατὸν νομὸν ἔμισθοι ἔφοροι τῶν ἀρχαιοτήτων ἄνδρες λόγιοι καὶ ἱκανοί, οὓς ἤθελε προτείνει τὸ τῆς Ἑταιρίας συμβούλιον, ὡς τούτου ὄντος τοῦ μόνου τρόπου, δι' οὗ ἠδύναντο αἱ πολύτιμοι τῆς πατρίδος ἀρχαιοτήτες ἐφορευόμεναι προσηκόντως νὰ σώζωνται ἀβλαβεῖς ἀπὸ τῆς ἀδιαφορίας τῶν πολλῶν καὶ τῆς ἀθεμίτου τινῶν κερδοσκοπίας.

Εἰς τὸν περὶ ἐπαρχιῶν λόγον ἀνήκει πως καὶ τὸ ἐξῆς ἐρ:

γον τῆς Ἑταιρίας. Ἦλθε τὸ Συμβούλιον αὐτῆς εἰς συνεννόησιν μετὰ τῆς Κυβερνήσεως περὶ ἐξαγορᾶς τῶν ἐν Ἐλευσίνι ἰδιωτικῶν οἰκιῶν, ὅσαι οἰκοδομηθεῖσαι κατὰ τοὺς πρώην ἀθλίους καιροὺς ἐπὶ τοῦ δαπέδου τοῦ σεβασμίου τῆς Δήμητρος ἱεροῦ καὶ ἐντὸς τοῦ περὶ αὐτὸ περιβόλου ἐγίνοντο ἐμπόδιον εἰς τὰς ἀρχαιολογικὰς ἀνασκαφὰς καὶ ἔπρεπε νὰ ἐκλείψωσι νῦν, ὅτε ἡ νέα Ἑλλάς ἢ ἐν παιδείᾳ καὶ ἐλευθερίᾳ ἀνατρεφομένη σπουδάζει περὶ τὰ μνημεῖα τῶν προγόνων. Πρὸ εἰκοσαετίας περίπου ἡ Κυβέρνησις εἶχεν ἐξαγοράσει ὀλίγας τινάς. Τώρα δὲ ἐπειδὴ ἔδειξαν προθυμίαν πολλοὶ τῶν κατοίκων Ἐλευσίνος νὰ μετοικισθῶσι ταχέως εἰς τὰ πλησιέστερα τῇ θαλάσῃ μέρη, ἀποζημιούμενοι διὰ τὰς οἰκίας των ἀντὶ εὐλόγου τιμήματος, ἐν δὲ τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ κράτους δὲν ὑπῆρχε σημειωμένον ἵκανὸν ποσὸν πρὸς τοιοῦτον σκοπὸν, τὸ Συμβούλιον ἔκρινε καλὸν νὰ προκαταβάλῃ ἐκ τοῦ ταμείου τῆς Ἑταιρίας τὰ τιμήματα ἃ ἤθελε συμφωνήσει ἐπιτροπῇ τις αὐτοῦ μετὰ τῶν ἰδιοκτητῶν, ἵνα τὰ ἀπολάβῃ κατόπιν παρὰ τοῦ δημοσίου ἐκ τῶν προϋπολογισμῶν τῶν ἐπομένων ἐτῶν. Καὶ οὕτω μεταβάσης τῆς τοῦ Συμβουλίου ἐπιτροπῆς δις καὶ τρίς εἰς Ἐλευσίνα καὶ γενομένων τῶν συμφωνιῶν, ἠγοράσθησαν ἤδη ἑπτὰ οἰκίαι ἀξίας 13210 δραχμῶν, αἱ ὁποῖαι μέλλουν προσεχῶς νὰ καθαιρεθῶσιν. Ἔθε νὰ τελεσθῶσιν ὁμοίως καὶ αἱ λοιπαὶ ἔτι ἀγοραὶ καὶ μένοντος ἐλευθέρου τοῦ ἱεροῦ ἐδάφους, νὰ ἐπιληφθῇ αἰσίως ἐν χρόνῳ εὐθέτῳ αὐτῇ ἡ Ἑταιρία τοῦ ἔργου τῶν ἐκεῖ ἀνασκαφῶν. Μεταύτην τὴν εὐχὴν τελειόνομεν τὴν τοῦ ἔτους λογοδοσίαν.

Μετὰ τὰ ἀνωτέρω, παρελθὼν ὁ ταμίας κ. Π. Ἐμ. Γιαννόπουλος εἶπε.

Κύριοι

Ἡ ἐτησία λογοδοσία τοῦ ὑμετέρου διοικητικοῦ Συμβου-

λίου διαιρείται εἰς δύο, ὡς γνωρίζετε, εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ κυρίου Γραμματέως γενικὴν ἔχθρῃ τῶν πεπραγμένων καθ' ὅλον τὸ ἔτος καὶ εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ ταμίου εἰδικὴν περὶ τῆς χρηματικῆς διαχειρήσεως καὶ τῶν οἰκονομικῶν τῆς Ἐταιρίας· ἠκούσατε ἤδη τὴν πρώτην, ἔπεται ἡ δευτέρα.

Κατὰ τὸ εἰθὸς ἔχετε ἀνὰ χεῖρας τὸν ἰσολογισμόν τῶν κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος 1877 ἐσόδων καὶ ἐξόδων τῆς Ἐταιρίας, ὡς καὶ τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν αὐτῆς κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου τοῦ ἔτους ἐκείνου, ἦτοι τὴν κατάστασιν τῆς παρουσίας αὐτῆς.

Α'. περὶ ἐσόδων

Αἱ τακτικαὶ συνδρομαὶ, αἱ ἐτησίως καταβαλλόμεναι, πρὸ ἐτῶν περιωρίσθησαν εἰς τὰ αὐτὰ περίπου ποσά, ποικίλλουσιν ὅμως αἱ ἔκτακτοι κατὰ τὴν σύμπτωσιν πλειοτέρων ἢ ὀλιγώτερων τοιούτων καθόσον πλειότεροι ἢ ὀλιγώτεροι φίλοι τῶν ἀρχαίων προσφέρουσι πλειότερα ἢ ὀλιγώτερα· τὸ λῆξαν ἔτος εἶχεν ὀλίγους ἡ Ἐταιρία, ἀλλ' εὐτυχῶς γενναίους τοιούτους συνδρομητάς, ὧν τὰ ὀνόματα ἀνέφερον ὁ κύριος Γραμματεὺς.

Ἡ εἰδικὴ συνδρομὴ τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως δίδεται τῇ Ἐταιρίᾳ διὰ τὰς δαπάνας αὐτῆς πρὸς διάσωσιν καὶ συλλογὴν εἰς τοπικὰ μουσεῖα τῶν κατὰ τὰς ἐπαρχίας ἀρχαίων· ἡ συνδρομὴ αὕτη ἐκ δραχμῶν 5000 εἶναι πολὺ μικρότερα τῶν ὑπὸ τῆς Ἐταιρίας δαπανωμένων, ὡς ρηθῆσεται κατωτέρω.

Τὰ ἐπόμενα ἐν τῷ ἰσολογισμῷ κονδύλια τόκοι, δημοσία χρεώγραφα, Ἐθνικὴ Τράπεζα μέρισμα 22 μετοχῶν τῆς εἶναι ἀφ' ἑαυτῶν εὐκρινῆ.

Περὶ τοῦ ἀπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς ληφθέντος προσωρινοῦ δανείου δρ. 50,000 παρατηρεῖται, ὅτι κατὰ τὴν 31 δεκεμβρίου 1876, ἦσαν τοποθετημέναι ἐκ χρημάτων τῆς Ἐται-

ρίας εἰς ἔντοκα γραμματία τῆς Κυβερνήσεως δρ. 28,500:—

Μετετρέπησαν ὡσαύτως, ἀρχομένου τοῦ ἐτους 1877, εἰς ἔντοκα γραμματία, τὰ διὰ χρηματικῶν γραμματίων τῶν ἐπαρχιακῶν ταμείων διαβιβασθέντα ἐκ πωλήσεως κλήρων τοῦ λαχείου . . . . . » 26,203:01

Ἔσολον » 54,703:01

Ἐπειδὴ προκειμένων μετὰ ταῦτα κατεπειγουσῶν δαπανῶν, δὲν εὐκολύνετο εἰς τὴν ἐξαργύρωσιν αὐτῶν τὸ κεντρικὸν ταμεῖον, τὸ Συμβούλιον ἐνέκρινε τὴν λήψιν δανείου ἐκ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς καὶ περιοδικῶς κατὰ τὴν ἀνάγκην μέχρι δραχμῶν 50,000, ὅπερ ἀπεδόθη ἅμα τὸ κεντρικὸν ταμεῖον ἠκολούνητο εἰς τὴν ἐξαργύρωσιν τῶν ἐν λόγῳ ἐντόκων γραμματίων, ὡς ἀπέναντι εἰς τὰ ἔξοδα παρατηρεῖται. Ὁ ὑπὲρ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τόκος 8 % εἶναι ὁ αὐτὸς μὲ τὸν ἐπὶ τῶν ἐντόκων γραμματίων πληρωνόμενον, ὥστε οὐδεμία συνέβη ζημία εἰς τὴν Ἐταιρίαν.

Νέον ἄρθρον ἐσόδου ἀναγράφεται κατὰ πρῶτον ἤδη εἰς τοὺς λογαριασμοὺς τῆς Ἐταιρίας τὸ «Μουσεῖα, εἰσιτήρια ἐπισκέψεως Μυκηναίων ἀρχαίων». Ὁ λίαν ἐλευθέριος ὀργανισμὸς τῆς Ἐταιρίας ἔχει καὶ τὸ πλεονέκτημα τῆς δωρεάν φοιτήσεως εἰς τὰ μουσεῖα αὐτῆς μετὰ τὴν εὐτυχῆ συγκέντρωσιν ἐν τῷ Πολυτεχνεῖῳ τῶν πολυτίμων Μυκηναίων ἀρχαίων καὶ τὴν ἐξακολούθησιν τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Σηλίεμαν ἐγκαταλειφθεισῶν ἀνασκαφῶν ἐκεῖ, τὸ ὑμέτερον Συμβούλιον ὑπεβλήθη ἐντὸς τοῦ 1877 εἰς δαπάνας δραχ. 12,880 διὰ τὴν διασκευὴν τῆς ὀρθοθεΐσης διὰ αὐτὰ αἰθούσης καὶ τὴν ἀξιοπρεπῆ τοποθέτησιν αὐτῶν, ἑτέρας δὲ δραχ. 6614:75 + 1249:75 = 7864:50 δι' ἀνασκαφὰς ἐν Μυκῆναις καὶ Σπάτα, ἧτοι ἐν ὄλῳ δραχμὰς 20744:50 ὡς ἀπέναντι εἰς τὸ μέρος τῶν ἐξόδων παρατηρεῖται σχετικαὶ δαπάναι συνεχίζονται.

καὶ κατὰ τὸ ἀρχόμενον ἔτος 1878 εἰς ἀνασκαφὰς ἐκεῖ, εἰς τὴν μεταφορὰν δέ, διασκευὴν καὶ τοποθέτησιν τοῦ πλήθους τῶν λοιπῶν ἀνευρεθέντων, χρυσῶν μὲν ὀλιγίστων, πολυτίμων ὅμως, καὶ τῶν μὴ τοιούτων τῆς παναρχαίας ἐκείνης τέχνης ἀντικειμένων, διὰ ταῦτα ἐκρίθη δικαία ἡ ἐπιβολὴ τέλους τινὸς ἐπὶ τῶν εἰσιτηρίων, καὶ ἐξ αὐτοῦ προέρχεται ἡ εἴσπραξις τῶν δραχ. 304:64.

Βραδέως μὲν, ἀλλ' εὐελπι ἀπέβλεψε τὸ ὑμέτερον Συμβούλιον εἰς μέσον πόρου ἐπαρκοῦς πρὸς ἀνάπτυξιν γενναίων τῆς Ἑταιρίας ἐργασιῶν, ἥτοι εἰς τὸ πρὸ τριῶν ἐτῶν προεκκηρυγμένον ἀρχαιολογικὸν λαχεῖον. Ἐξ αὐτοῦ περιῆλθον εἰς τὸ ταμεῖον, διὰ τῆς εἰδικῆς ἐπὶ τοῦ λαχείου ἐπιτροπῆς, ἐντὸς τοῦ ἔτους 1875 . . . . . δρ. 60,425:74
κατὰ τὸ 1876 . . . . . » 88,401:28
καὶ τὸ 1877 . . . . . » 78,606:56
Ὅλον » 227,433:58

Ἐπληρώθησαν δὲ εἰς κατασκευὴν τῶν ἐντύπων κλήρων, εἰς προμηθείας, μισθοὺς προσωπικοῦ, εἰς τοὺς κερδῆσαντας κατὰ τὰς ἐκκυθεύσεις κλήρους κατὰ τὸ 1875 δρ. 7,977:40
κατὰ τὸ 1876 » 56,633:31
καὶ κατὰ τὸ 1877 » 36,194:50

100,805:21

Καθαρὸν ἔσοδον δρ. 126,628:37

Ἡ εἰδικὴ ἐπὶ τοῦ λαχείου ἐπιτροπὴ δημοσιεύσει προσεχῶς τὸν εἰδικὸν λογαριασμὸν τῆς διαχειρίσεως τοῦ λαχείου, ἡ τρίτη περίοδος τοῦ ὁποίου (1877 πρὸς τὸ 1878) προσέκοψε δυστυχῶς ἕνεκα τῶν ἐγερθεισῶν ἐξωτερικῶν καὶ ἐσωτερικῶν πολιτικῶν ἀνωμαλιῶν. Δραχ. 2,199:24 περιῆλθον κατ' αὐτὰς εἰς τὸ ταμεῖον τῆς Ἑταιρίας ἐκ τῶν διατεθέντων κλήρων τῆς γ' ταύτης περιόδου, καὶ περὶ τὰς 15,000 πε-

ρίπου υπολογίζονται τὰ ἐν χρηματικοῖς γραμματίαις τῶν ἐπαρχιακῶν ταμείων καὶ ἐπιταγῶν τῶν τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς ὑποκαταστημάτων διαβιβασθέντα ἐσχάτως εἰς τὴν εἰδικὴν ἐπὶ τοῦ λαχείου ἐπιτροπὴν· πιθανὸν νὰ προστεθῶσιν ἔτι περὶ τὰς 5—6,000 δραχμὰς ἐκ μεταβιβάσεως καὶ τῶν λοιπῶν καθυστερούντων ἀνταποκριτῶν. Ὡστε λίαν πενιχρὰ ἀποβαίνει ἡ ἐκ τοῦ λαχείου τῆς γ' περιόδου συνδρομή, καὶ τίς οἶδε ὅποια ἔσεται ἡ τύχη τῆς προσεχοῦς δ'. Ἐντοσοῦτω ἐκ τοῦ ἀπὸ τὸ λαχεῖον προκύψαντος σπουδαίου ποσοῦ ὡς ἀνωτέρω, τὸ Συμβούλιον εὐκολύνθη εἰς τὰς σπουδαίας κατὰ τὰ τελευταῖα τρία ἔτη ὑπὲρ τῶν ἀρχαίων καὶ τῆς ἐπιστήμης ἐργασίας, περὶ ὧν κατωτέρω ὁ λόγος.

Τὰ τελευταῖα τρία κονδύλια τῶν ἐσόδων οὐδεμιᾶς δέον-
ται παρατηρήσεως.

Β'. περὶ τῶν ἐξόδων.

Ἡ ἀνάπτυξις τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἑταιρίας, συνεπάγεται ἀναγκαίως καὶ πρὸ πάντων τὴν ἀνάπτυξιν ἐργασιῶν εἰς τὸν Φραγματέα τοῦ Συμβουλίου, ἐν αἷς ἦτε διεύθυνσις καὶ ἡ ἐφορεία τῶν Μουσείων τῆς Ἑταιρίας, ἐνὸς μέχρι πρὸ μικροῦ ὑπάρχοντος τοῦ Βαρβακείου, δευτέρου δὲ προστεθέντος ἀπὸ τινος χρόνου, τοῦ τῶν Μυκηναίων ἀρχαίων ἐν τῷ Πολυτεχνείῳ. Τὸ Συμβούλιον προσέλαβεν ἔνεκα τούτου βοηθόν, ἐπιστήμονα, φιλόπονον καὶ τοῦ πατρὸς τὴν ἄκραν φιλίαν καὶ ἀφοσίωσιν πρὸς τὴν ἀρχαιότητα ἐμπνευσμένον, ἐπὶ μηνιαίᾳ ἀμοιβῇ δρ. 150, ἐκ τούτου δὲ ἡ κατὰ πρῶτον φαινομένη τοιαύτη δαπάνη εἰς τὸ πρόσωπικόν τοῦ γραφείου, ἧτις περιωρίζετο μέχρι τοῦδε εἰς τὸν μισθὸν τοῦ κλητῆρος καὶ εἰσπράκτορος ἐνταυτῷ, καὶ ἐνὸς φύλακος ἀπομάχου· οὐδὲν δέονται λόγου τὰ ἐπόμενα δύο κονδύλια δαπανῶν τοῦ γραφείου, ἧτοι γραφικὴ ὕλη κλπ. καὶ βιβλιοθήκη.

Μουσεῖα. Ἀνασκαφαί. Ἄγροαι ἀρχαίων.

Τοῦ πρώτου ἄρθρου Μουσεία, αἱ δαπάναι, κατὰ πρῶ-

τον ἤδη παρουσιάζονται ἀνώτεροι χιλιοδράχμου. Ἡ ὑπόθεσις τῶν Μυκηνῶν μόνη ἐπέβαλε τῇ Ἐταιρίᾳ τὴν δαπάνην πρὸς διασκευὴν τῆς ἐν τῷ Πολυτεχνείῳ αἰθούσης, τὴν τοποθέτησιν τῶν ἐκεῖθεν ἀρχαίων, εἰς συγκολλήσεις αὐτῶν κλπ. ἀνερχομένων εἰς δραχμὰς περίπου . . . **14,000:—**

Τὸ ἄρθρον ἀ ν α σ κ α φ α ῖ, παρουσιάζει ἐν

ὄλῳ δαπάνην κατὰ τὸ 1877 δρ. 54,986:—

εἶχον δὲ δαπανηθῆ κατὰ τὸ 1876 » 52,644:14

καὶ κατὰ τὸ 1875 » 32,998:58

Ὅμοῦ ————— **140,625:72**

Τὸ δὲ ἄρθρον ἀ γ ο ρ α ῖ ἀ ρ χ α ῖ ω ν δεικνύει κατὰ τὸ 1877 δαπάνην δρ. 13,723:81

εἶχον δὲ δαπανηθῆ κατὰ τὸ 1876 » 15,563:95

καὶ κατὰ τὸ 1875 » 3,950:50

Ὅμοῦ ————— **33,238:26**

Εἰς τὰς κολοσαίας ταύτας δαπάνας ὄλον δρ. **187,863:98**

ὠδηγήθη καὶ ἠυκολύνθη ἡ Ἐταιρία, ἰδίως ἐκ τῆς ὑπὸ τοῦ λαχείου παρασχεθείσης συνδρομῆς διὰ καθαρᾶς τριετοῦς προσόδου δραχ. 126,628:37 περὶ ὧν ἐβρέθη ἀνωτέρω.

Ἐ π α ρ χ ι α κ α ῖ ἀ ρ χ α ι ὀ τ η τ ε ς δρ. **1,347:55**

Εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην ἀνάγονται καὶ αἱ δαπάναι διὰ τὰς ἐν Μυκῆναις, καὶ ἐκτὸς τῶν

Ἀθηνῶν λοιπὰς ἀνασκαφάς, καὶ τοὶ καταλογοσθειῖσαι ὡς ἐκ τῆς φύσεώς των ἐκεῖ, ἐκ δραχ-

μῶν 6,614:75 + 1,249:75 + 364:15 = **9,228:65**

Ὅμοῦ δραχ. **10,576:20**

Ἰδοῦ διατὶ ἐβρέθη ἀνωτέρω εἰς τὸ περὶ ἐσόδων μέρος «Εἰδικὴ συνδρομὴ ὑπουργείου ἐκκλησιαστικῶν δρ. 5,000», ὅτι αὕτη εἶναι πολὺ κατωτέρα τῶν διὰ τὰς ἐπαρχιακὰς ἀρχαιοτήτας δαπανωμένων.

Δημόσια χρεώγραφα. Δάνεια.

Περὶ τῶν κονδυλίων τούτων, φαινομένων εἰς ἔσοδα καὶ ἔξοδα, ἐρρέθησαν τὰ δέοντα εἰς τὸ περὶ ἔσόδων μέρος.

Τόκοι. Εἰς τὸ μέρος τῶν ἐσόδων σημειοῦνται εἰσπραχθέντες τόκοι ἐξ ἐντόκων γραμματίων δραχ. 3,314:59

Εἰς δὲ τὸ τῶν ἐξόδων πληρωθέντες τόκοι διὰ τὸ ἐκ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς δάνειον 1,552:10

Πλεόνασμα εἰσπραχθέντων 1,762:49

Καὶ ἰδοὺ τὸ ῥηθὲν ἀνωτέρω ὅτι ἡ Ἐταιρία οὐδεμίαν ὑπέστη ζημίαν ὡς ἐκ τῆς διὰ προσωρινῷ δανείου οἰκονομίας τῶν ἀναγκῶν αὐτῆς.

Προκαταβολαὶ ἐν ὄλῳ δρ. 22,683:20

Τὸ ποσὸν αὐτὸ ἐξῆλθε τοῦ ταμείου τῆς Ἐταιρίας, δὲν εἶναι ὅμως δαπάναι αὐτῆς. Ἐξ αὐτοῦ τὸ μὲν ἐκ δραχμῶν 20,523:20 θέλει ἐπανέλθει εἰς τὸ ταμεῖον ἐκ πληρωμῆς τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐκκλησιαστικῶν κλπ., διότι κατ' ἐντολήν αὐτοῦ ἡγοράσθησαν γήπεδα καὶ οἰκίαι ἐν Ἀθήναις καὶ Ἐλευσῖνι πρὸς τὸν σκοπὸν προσεχοῦς ἀνασκαφῆς αὐτῶν ὑπὸ τῆς Ἐταιρίας· τὰ δὲ ἐπόμενα τρία κονδύλια δρ. 1500 + 560 + 100 = 2160, θέλουσι μετατραπῆ εἰς τὰς κυρίας ὁμωνύμους δαπάνας διὰ τακτικῶν ἐνταλμάτων, ἅμα περατωθῶσιν αἱ ἐργασίαι καὶ καταρτισθῶσι τὰ δικαιολογητικὰ τῶν δαπανῶν ἔγγραφα.

Λαχεῖον δραχ. 36,194:50.

Τὰ ἀπαρτίζοντα τὸ ποσὸν αὐτὸ τρία κονδύλια, εἶναι ἀφ' ἑαυτῶν δικαιολογημένα.

Γ'. περιουσία τῆς Ἐταιρίας.

Τὰ διάφορα κονδύλια ἔνθεν καὶ ἔνθεν τοῦ λογαριασμοῦ τούτου, εἶναι ἀφ' ἑαυτῶν εὐκρινῆ· ἡ δὲ παράθεσις μεταξὺ τῶν δύο ἐτῶν δεικνύει διὰ τὸ 1877, διαφορὰν ἐπ' ἑλάττων δρ. 7,571:45.

Τὸ φαινόμενον τοῦτο δὲν εἶναι πράγματι ἐλάττωσις τῆς ἐταιρικῆς περιουσίας, διότι κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο κατώρθωσεν ἡ Ἐταιρία κτήσεις πλουσιωτέρας διὰ τῶν ἀνασκαφῶν, δι' ἀγορῶν ἀρχαίων καὶ ἄλλων· δηλοῖ λοιπὸν μόνον ὅτι ἐπλήρωσε πλειότερα τῶν ὅσα εἰσέπραξε χρήματα.

Ὁ τίτλος οὗτος ἐν τοῖς λογαριασμοῖς περιουσία δεῖται σχολίου τινός: διὰ τὴν ἡμετέραν Ἐταιρίαν ἡ λέξις δὲν παριστάνει τὸ πρᾶγμα, διότι ὡς ἐκ τοῦ ὀργανισμοῦ αὐτῆς καὶ τοῦ ὑπ' αὐτῆς ἐπιδιωκομένου σκοποῦ, ἡ Ἐταιρία προώριστα νὰ ἐργάζεται καὶ δημιουργῆ ὑπὲρ δύο ἄλλων μεγίστων κρίων ἤτοι τῆς ἐπιστήμης καὶ τοῦ ἔθνους· διὰ τοῦτο καὶ ὁ βίος τῆς Ἐταιρίας προώριστα μακρότατος καὶ δὴ αἰώνιος. Οἱ ἐν τῷ οὕτω τιτλοφορουμένῳ λογαριασμῷ ἀριθμοὶ, ἤθελον παριστάνει ἀληθῶς τὰς διὰ τῆς Ἐταιρίας κτήσεις τῆς ἐπιστήμης καὶ τοῦ ἔθνους, ἐὰν ἦτο δυνατὸν νὰ ὑπολογισθῇ ἡ ἀξία τῶν ἐν τοῖς Μουσεείοις αὐτῆς ἀποταμιευομένων κειμηλίων, καὶ ἡ ἀξία τῶν διὰ τῆς ἀνασκαφῆς προκυπτόντων εἰς τὸ φῶς ἀρχαίων ἱερῶν, παντοίων μνημείων καὶ ἔργων τέχνης. Ὁ κόσμος ἅπας φέρει ἀνὰ χεῖρας τὰ περισωθέντα συγγράμματα τῶν ἀθανάτων προγόνων ἡμῶν. Ἐὰν ἡ σκαπάνη, ἐκθάπτουσα τὰς ἀρχαίας πόλεις τῆς Ἑλλάδος, τὰ ἱερά, τὰ παντοῖα μνημεῖα καὶ τὰ λοιπὰ τῆς τέχνης ἀριστουργήματα, συμπληροῖ τὸ ἔργον τοῦ παρίστασθαι ζῶσαν τὴν ἀρχαιότητα εἰς τὰ ὄμματα καὶ τὸν νοῦν τοῦ νέου κόσμου, ὅποια ἡ τιμὴ καὶ ἡ δόξα καὶ ἡ ἄλλη ὠφέλεια τῆς νέας Ἑλλάδος!! Εἰς τὴν ἐπιτέλεσιν τοῦ μεγάλου τοῦτου ἔργου προσφέρουσα τὰς ἀσθενεῖς αὐτῆς ὑπηρεσίας καὶ ἡμετέρα Ἐταιρία μετ' ἀφοσιώσεως ἐπικαλεῖται τῶν ἐπαρχιῶν, τῶν δήμων, ὡς καὶ τῶν εὐπορούντων συμπολιτῶν καὶ ὁμογενῶν Ἑλλήνων ὅπου ἂν γῆς εὐρίσκωνται τὴν συνδρομὴν διὰ γενναίων χρηματικῶν συνδρομῶν, κληροδοσιῶν καὶ δω-

ἀφαιρέσει τὰς ἀνασκαφὰς καὶ τὰς ἀποκαταστάσεις τῶν ἀρχαίων μνημείων.

ρεῶν, ἐπαρχῶν πρὸς τὴν ἐξακολούθησιν καὶ ἀνάπτυξιν τῶν ἔργων αὐτῆς.

Εὐγνώμον τὸ ἔθνος μνημονεύει αἰδίως τῶν μεγάλων εὐεργετῶν αὐτοῦ, τῶν ὑπὲρ τῆς ἀπελευθερώσεως αὐτοῦ ἀγωνισαμένων, τὸν πλοῦτον δὲ τῶν γνώσεων καὶ τοῦ βαλαντίου αὐτῶν συνενεγκόντων, αἰῖδιον δόξαν καὶ τιμὴν ἀνομολογεῖ ἢ Ἑλλάς πρὸς τοὺς αἰοιδίμους Βαρθάκην, Ῥιζάρας, Σίναν, Ζάππαν, Στουρνάρην, Τοσίτσας καὶ Ἀβέρωφ, Τριανταφυλλίδην, Ἀρσάκην καὶ τοσοῦτους ἄλλους νεωτέρους αὐτῆς μεγάλους εὐεργέτας, διὰ τοῦ πλοῦτου αὐτῶν συντρέχοντας πολυτρόπως εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν καὶ τὴν ὕλικὴν ἀνάπτυξιν αὐτῆς· στήλην δόξης αἰωνίου ἐγείρουσιν ὑπὲρ ἑαυτῶν βεβαίως καὶ οἱ γενναῖοι πατριῶται, ὧσων ὁ πλοῦτος ἐπιτρέπει νὰ προσδιορίσῃσι μερίδα τούτου γενναίαν ὑπὲρ τῶν ἀνασκαφῶν τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος καὶ ὑπὲρ τῆς ἀποτελέσεως τοῦ ἐθνικοῦ Μουσείου, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν θεμελίωσιν καὶ τὴν ἀνέγερσιν μιᾶς πτέρυγος μόλις ἐπρόφθασαν νὰ ἐπαρκέσωσιν ὁ αἰοιδίμος Δ. Βερναρδάκης καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ.

Εἰς δύναται νὰ ἀναλάβῃ τὴν δαπάνην τῶν ἀνασκαφῶν τῆς Ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῶν περὶ αὐτὴν· ἕτερος τὴν ἀνασκαφὴν τῶν ἱερῶν τῆς Ἐλευσῖνος· ἄλλος τὴν τῶν Δελφῶν· ἄλλος τὴν ὑπολειπομένην τῶν Μυκηνῶν καὶ τῆς Τίρυνθος· ἄλλος τὴν τοῦ Ὀρχομενοῦ, καὶ ἄλλος τὴν τῆς Σπάρτης, Σικυῶνος. Ἴδου τρόπαια δόξης ἀφθίτου νέων ἠρώων, ἀπελευθερούντων τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα ἀπὸ τῶν αἰώνων τὸ βαρὺ πένθος καὶ παραδιδόντων αὐτὴν κτῆμα ὀλοκλήρου τοῦ γένου κόσμου. Εἶθε!!

Ἐπὶ τοιαύτης πεποιθήσεως ἡ Ἑταιρία ἡμῶν βαδίζει τὴν κεχαραγμένην αὐτῇ ὁδὸν καθὰ δυνάμεως ἔχει.

Μετὰ ταῦτα προέβησαν οἱ ἑταῖροι εἰς ἐκλογὴν τῆς κατὰ τὸν ὄργανισμὸν ἐξελεγκτικῆς τῶν λογαριασμῶν ἐπιτροπῆς

καὶ ἐξέλεξαν τοὺς Γερ. Μαυρογιάννην, Κωνστ. Ξανθόπουλον καὶ Σπ. Κ. Σακελλαρόπουλο, καὶ οὕτω διελύθη ἡ Συνέλευσις περὶ μεσημβρίαν.

Τῇ δὲ 29 Ἰανουαρίου 1878, ἡμέρᾳ Κυριακῇ, ὥρα 10 πρ. μεσ. συνελθόντων αὐθις ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ ἐταίρων τριάκοντα καὶ δύο, πρῶτον ὁ εἰσηγητὴς τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς κ. Γερ. Μαυρογιάννης ἀνέγνω τὴν ἐξῆς ἔκθεσιν.

**Πρὸς τὴν Γενικὴν Συνέλευσιν τῶν ἐταίρων
τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας.**

Κύριοι,

Κατὰ τὴν δοθεῖσαν ἡμῖν ἐντολὴν ὑπὸ τῆς τελευταίας Συνελεύσεως τῶν Ἑταίρων μετέβημεν παρὰ τῷ Ταμίᾳ τῆς Ἑταιρείας κυρίῳ Γιαννοπούλῳ ὅπως ἐξελέγξωμεν τοὺς λογαριασμοὺς τῆς χρηματικῆς διαχειρίσεως τοῦ διοικητικοῦ Συμβουλίου κατὰ τὸ λήξαν ἔτος 1877.

Ὅθεν, λαβόντες ὑπ' ὄψιν τὰ λογιστικὰ βιβλία τῆς Ἑταιρείας καὶ ἐξ ἀντιπαράθεσεως αὐτῶν, διὰ μὲν τὰ ἔσοδα, πρὸς τὰ στελέχη τῶν διπλοτύπων ἀποδείξεων, διὰ δὲ τὰ ἔξοδα, πρὸς τὰ ἐξωφλημένα ἐντάλματα, φέροντα ἐπισυνημμένα τὰ ἀπαϊτούμενα δικαιολογητικὰ τῶν δαπανῶν ἔγγραφα, ἐξηκριθώσαμεν ὅτι τὰ τε ἔσοδα τοῦ ἔτους, συμπαραλαμβανομένου καὶ τοῦ ἀπὸ τὴν διαχείρισιν τοῦ προηγούμενου ἔτους 1876 μετενεχθέντος ὑπολοίπου, ὡς καὶ τὰ κατ' αὐτὸ ἔξοδα, εἰσὶ λεπτομερῶς ἐγγεγραμμένα, παριστάνοντα τὸν ἐξῆς ἐν περιλήψει ἰσολογισμόν.

Ἐπίλοιπον 1876 . . . . . δρ. 13,589:52
Εἰσπράξεις καθ' ὅλον τὸ 1877 . . . . . » 230,703:03

Ὅμοῦ 244,292:55

Πληρωμαὶ δὲ ὁμοίως 225,354:52
καὶ ὑπόλοιπον μεταφερόμενον εἰς τὸ 1870 48,938:03

Ἰσοζύγιον 244,292:55

Ἐλήφθη μετὰ τοῦτο ὑπ' ὄψιν ὁ εἰδικὸς λογαριασμὸς τῆς περιουσίας τῆς Ἑταιρείας· οὗτος δὲ ἐξ ἀντιπαράθεσεως πρὸς

τόν τοῦ προηγουμένου ἔτους 1876 καί πρὸς τὰ ἐξαγόμενα
 τῆς διαχειρίσεως τοῦ 1877, παριστάνεται ἐξ ἑνὸς μὲν, ὑπὸ
 τοῦ κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1876 ἐκ τῆς ἀξίας ἀκινήτων
 καὶ χρεωγράφων διαφόρων ὁμοῦ ἐκ . . . δρ. 237,244:16
 καὶ ἐκ τοῦ μετενεχθέντος ὑπολοίπου εἰς τὴν
 διαχείρισιν τοῦ 1877 . . . » 13,589:52

Ὅμοῦ δραχμὰς 310,833:68

Ἐφ' ἑτέρου δὲ ὑπὸ τοῦ κατὰ τὴν 31 Δεκεμ-
 βρίου 1877

Ἐκ τῆς ἀξίας ἀκινήτων καὶ χρεωγράφων
 ὁμοῦ . . . δρ. 261,641

Ἐκ τῶν προκαταβολῶν ἀποληφθησομένων
 παρὰ τοῦ δημοσίου καὶ ἄλλων συμφηρι-
 στῶν εἰς τὰς δαπάνας ἀνασκαφῶν δρ. 22,683:20

Καὶ ἐκ τοῦ ὑπολοίπου μεταφερομένου εἰς τὴν
 διαχείρισιν τοῦ ἔτους 1878 . . . δρ. 18,938:03

303,262:23

Ἐπὶ ἔλαττον διαφορὰ δρ. 7,574:45

Ἡ διαφορὰ αὕτη πηγάζει ἐκ τῶν χρεωγρά-
 φων λ/μὸς 1876 . . . δρ. 236,683:16

1877 . . . » 201,080:—

Ὀλιγώτερα » 35,603:16

Ἐκ τῶν προκαταβολ. δρ. 22,683:20

καὶ ἐκ τῶν ὑπολοίπων

1876 δρ. 13,589:52

1877 » 18,938:03

5,348:51

Πλειότερα . . . 28,031:71 7,574:45

Τῶν ἀποτελούντων τὴν εἰς ἀκίνητα καὶ χρεώγραφα
 περιουσίαν τῆς Ἑταιρίας ὁμοῦ ὡς ἀνωτέρω ἐκ δρ. 261,641
 ὑπεβλήθη ἡμῖν ὑπὸ τοῦ κ. Ταμῖα πρὸς ἔλεγχον τὸ πρωτό-
 κολλον τοῦ ἐν τῇ Ἐθνικῇ Τραπεζῇ παρακατατεθειμένου κι-
 βωτίου, ἐντὸς τοῦ ὁποίου φυλάσσονται οἱ ἐν τῷ πρωτοκόλ-
 λῳ τούτῳ λεπτομερῶς περιγραφόμενοι τίτλοι καὶ χρεώ-
 γραφα παριστάνοντα ἀκριβῶς τὸ εἰρημένον ποσὸν σύμφωνα
 πρὸς τὸν ὑποβληθέντα τῇ Συνελεύσει Ἱσολογισμόν.

Ἐπεβλήθησαν ἡμῖν ὡσαύτως τὰ συμβόλαια καὶ λοιπὰ δικαιολογητικὰ ἔγγραφα τῶν ἀποληπτέων προκαταβολῶν ὁμοῦ ἐκ δρ. 22,683:21).

Μετὰ ταῦτα ἠριθμήθη ἐνώπιον ἡμῶν τὸ ὑπόλοιπον τοῦ ταμείου, ὅπερ εὐρέθη ἀκριβῶς σύμφωνον πρὸς τὸ καθημερινὸν καὶ τὸν ὑπεβλήθηεντα τῇ Συνελεύσει Ἴσολογισμὸν. Προσθέτομεν δὲ ὅτι καθ' ἅπασαν τὴν πρὸς ἐξέλεξιν ἐργασίαν ἡμῶν, εὗρεμεν πλήρη τάξιν καὶ ἀκρίβειαν εἰς τε τὰ βιβλία τῆς Ἐταιρίας καὶ τὴν διαχείρισιν.

Τελευτῶντες δὲ καθῆκον ἡμῶν νομίζομεν καὶ ὡς μέλη τῆς Ἐταιρίας νὰ ἐκφράσωμεν δημοσίᾳ τὰς εὐχαριστίας ἡμῶν πρὸς τε τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐταιρίας καθ' ὅλου καὶ τὸν κύριον Ταμίαν ἰδίᾳ διὰ τοὺς παντὸς ἐπαίνου ἀξίους μόχθους, οὓς καταβάλλουσι πρὸς προκοπὴν τῶν τῆς ἡμετέρας Ἐταιρίας, ἧς τὸν ἐπιστημονικὸν ἅμα καὶ ἐθνωφελῆ σκοπὸν πάντες συναισθανόμεθα.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 28 Ἰανουαρίου 1878.

Ἡ ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπὴ

Γ. ΜΑΥΡΟΓΙΑΝΝΗΣ

Κ. ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ.

Σ. Κ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΣ.

Μετὰ ταῦτα ἐπὶ τῇ προσκλήσει τοῦ προέδρου, ἵνα ὁμιλήσῃ ὁ βουλόμενος περὶ τῶν τῆς Ἐταιρίας πραγμάτων, ἐπρετάθη παρ' ἐνὸς τῶν ἐταίρων καὶ μετὰ συζήτησιν ἐγένετο δεκτὸν τὸ ἐξῆς· Ἡ Συνέλευσις συνιστᾷ εἰς τὸ Συμβούλιον νὰ μεριμνήσῃ ἐκ τῶν ἐνόητων περὶ ἀποτελειώσεως τῆς οἰκοδομῆς τοῦ Ἐθνικοῦ Μουσείου καὶ τῆς ἐν καιρῷ κατατάξεως τῶν τῆς Ἐταιρίας ἀρχαίων ἐν αὐτῷ. Ὡσαύτως ἐγένετο δεκτὴ καὶ ἡ ἐξῆς ἄλλου ἐταίρου πρότασις· Ἡ Συνέλευσις συνιστᾷ εἰς τὸ Συμβούλιον νὰ ἐπιδιώξῃ ὡς τάχιστα καὶ συμφερώτατα τὴν καθάρεισιν τοῦ παρὰ τὰ ἀρχαῖα ἐκκλησιδίου τῆς ἀγ. Τριάδος πρὸς ἀποτελείωσιν τῶν ἐκεῖ ἀνασκαφῶν.

Ἐπειτα προέβη ἡ Συνέλευσις διὰ δύο ψηφηφοριῶν, ὡς κελεύει ὁ ὀργανισμὸς, εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ διὰ τὸ ἐπιὸν ἔτος Συμβουλίου καὶ ἐξελέχθησαν οἱ ἑξῆς·

Πρόεδρος	Φίλιππος Ἰωάννου	διὰ ψήφ.	30
Ἀντιπρόεδρος	Σπυρίδ. Φιντικλῆς	» »	26
Ταμίας	Παν. Ἐμ. Γιαννόπουλος	» »	23
Γραμματεὺς	Στέφ. Ἀθ. Κουμανούδης	» »	30
Μέλη δὲ τοῦ Συμβουλίου	Π. Εὐστρατιάδης	» »	29
	Λύσ. Καφταντζόγλους	» »	28
	Εὐθ. Καστόρχης	» »	28
	Στέφ. Ν. Δραγούμης	» »	27
	Δημ. Κοκίδης	» »	26
	Σ. Σωτηρόπουλος	» »	18
	Γερ. Μαυρογιάννης	» »	18

Τούτων γενομένων ἡ Συνέλευσις διελύθη περὶ ὥραν 1 μ.μ.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

ΤΩΝ ΕΝΤΟΣ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ ΚΑΤΑΒΑΛΟΝΤΩΝ ΣΥΝΔΡΟΜΗΝ ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ.

(Ἐσων ὀνομάτων εἶναι προτεθειμένος ἀστερίσκος, αὐτοὶ πρὸς τῇ ἐτησίᾳ συνδρομῇ καὶ καθυστεροῦσαν συνδρομὴν κατέβαλον ἢ τὴν τοῦ προσεχοῦς ἔτους).

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Τὸ Ἐθνικὸν Πανεπιστήμιον	Δρ.	1000
Ἀγγελόπουλος Ἰω.	»	15
Ἀνδρόπουλος Σταῦρ.	»	15
Ἀντωνιάδης Α. Ι.	»	15
Ἀντωνιάδης Γ. Ἐμ.	»	15
Ἀρεταῖος Θ.	»	15
Βενιζέλος Μιλτ.	»	15
* Βικέλας Δημ.	»	89,60
Γεδεῶν Μ. Ι.	»	20

Γεράκης Γ. Ἄθ.	»	15
Γιαννόπουλος Π. Ἐμ.	»	15
Δαμαλᾶς Ν.	»	15
Δαμασκηνὸς Ἄντ.	»	15
Δαμασκηνὸς Ν.	»	15
Davidson Thomas	»	28
Δοσίθεος ἐπίσκοπος Θηβῶν	»	112
Δραγούμη Ἐλίζα Στ.	»	15
Δραγούμης Ἐμ.	»	15
Δραγούμης Μ.	»	50
Δραγούμης Στ. Ν.	»	15
Dumont Alb.	»	30
Εὐστρατιάδης Π.	»	15
Ζαχαρίου Δ. Π.	»	15
Θεοδωρίδης Α.	»	15
Θεολόγος Παντ.	»	50
Θεοφιλάτος Ἴω.	»	15
Ἰασεμίδης Περ.	»	15
Ἰατρίδης Εὐθ.	»	15
Ἰωαννίδης Γρηγ. (ἀρχιμανδρ.)	»	15
Ἰωάννου Φίλιππος	»	30
Καλαποθάκης Μ.	»	15
Καλογεράς Νικηφ.	»	15
Καραμάνος Μ.	»	15
Καστόρχης Εὐθ.	»	15
Κατριθάνος Ἄθ.	»	15
Καφταντζόγλου Α.	»	15
Koehler Ulr.	»	28
Κοκίδης Δημ.	»	15
Κολιάτσος Σωκρ. (ἀρχιμανδρ.)	»	15
Κοντογόνης Κ.	»	15
Κοντόσταβλος Ἄλ. Α.	»	15

Κορομηλάς Δ. Α.	»	15
Κερωναῖος Π.	»	15
Κουμανούδης Στέφ. Ἀθ.	»	15
Κυριακὸς Ἰω.	»	15
Κωνσταντίνου Γ.	»	15
Κωστῆς Κ. Ν.	»	15
Λάκων Β.	»	15
Λάμπρος Π.	»	15
Λασκαρίδης Λ. Π.	»	15
Lueders Ο.	»	28
Μάμουκας Α.	»	15
Μανιτάκης Ἐμ.	»	15
Μαυρογιάννης Γ.	»	15
Μαυροκορδάτος Ν.	»	20
Μερκάτης Α.	»	23
Merlin L.	»	23
Μεσσηνέζης Ἰω.	»	15
Μιστριώτης Γ.	»	15
Μυλωνᾶς Κυρ.	»	15
Νέγρης Θ.	»	15
Νικήτας Ἰω.	»	15
Νικόδημος Κ.	»	15
Νικολαΐδης Γ.	»	15
Oberg Em.	»	28
Οἰκονομίδης Β.	»	20
Παπαδημητρακόπουλος Θ.	»	15
Παπαρῥηγόπουλος Κ.	»	15
Παπαρῥηγόπουλος Π.	»	15
Πάππος Δημ.	»	30
Πρετεντέρης Χαρ. Γ.	»	15
Προκόπιος Μητροπολίτης Ἀθηνῶν	»	15
Ῥάλλης Δ. Γ.	»	15

Ρενιέρης Μ.	»	15
Ρηγάδης Έλ.	»	30
Ρουσόπουλος Α. Σ.	»	15
Σακελλαρόπουλος Σπ.	»	20,60
* Σαρίπολος Ν.	»	30
Σεμιτέλος Δ.	»	15
Schliemann H.	»	15
Schmidt Jul.	»	15
Σκουζές Γ. Π.	»	15
Σουρμελής Δαν.	»	15
Σταματάκης Π.	»	15
Σχινᾶς Β.	»	15
Σωτηρόπουλος Σ.	»	15
Τάξης Ίω.	»	15
Τουφεκτσής Σπ.	»	15
Φιλαδέλφους Χ. Ν.	»	15
Φιλιππίδης Γ.	»	15
Φίλων Φ. Ι.	»	15
Φιντικλής Σπ.	»	15
Φυτάλης Γ.	»	15
Χατζόπουλος Ν.	»	15
Wilberg K.	»	15
Ziller E.	»	15
ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ		
Ό δῆμος Πειραιέων	»	50
Ζωγράφος Άθ.	»	25
Μελετόπουλος Ν.	»	30
Μουτζόπουλος Δημ.	»	15
Μουτζόπουλος Τρ.	»	15
Ράλλης Α.	»	15
Σέρπος Στ.	»	15

	ΕΝ ΑΤΑΛΑΝΤΗ	
Κανακάς Πάτροκλος	»	15
	ΕΝ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΩ	
Ὁ δῆμος Μυρτουτίων	»	100
	ΕΝ ΕΡΜΟΥΠΟΔΕΙ ΣΥΡΟΥ	
Βαφιαδάκης Δ.	»	15
	ΕΝ ΖΑΚΥΝΘΩ	
Κολυβάς Ἄλ.	»	22,40
	ΕΝ Τῶ ΕΞΩΤΕΡΙΚῶ	
	ΕΝ ΒΙΕΝΝῆ	
* Μαυροκορδάτος Γ.	»	150
	ΕΝ ΠΕΤΡΟΥΠΟΔΕΙ	
Κοντογιαννάκης Ἰω.	»	560
Συμβουλίδης Γ.	»	30
	ΕΝ ΜΑΣΣΑΛΙΑ	
Βλαστός Στέφ. Α.	»	56
Καραμάνος Φωκ. Γ.	»	15

Δωρηταὶ βιβλίων καὶ τὰ βιβλία αὐτά.

Ἡ ἐν Πετρούπολει Commission Impériale archéologique τὰ ἐαυτῆς Comptes-rendus τῶν ἐτῶν 1872—4 μετὰ τριῶν τευχῶν πινάκων, εἰς φύλ.

Ἡ Γερμανικὴ Κυβέρνησις τὸ Corpus inscriptionum Atticarum II, 1. ὑπὸ U. Köhler. Ἔτι καὶ Supplementa ὑπὸ A. Kirchhoff εἰς τὸν I τόμον. Καὶ τὸ ὑπὸ B. Kekulé εἰκονογραφικὸν σύγγραμμα Tanagra. Stuttgart, 1878 εἰς φύλ. 1878.

Τὸ ἐν Ἀθήναις Γερμανικὸν Ἀρχαιολογικὸν Καθίδρυμα τὸ περιοδικὸν αὐτοῦ Mittheilungen des deutsch. arch. Instituts in Athen.

Ἡ ἐν Ἀθήναις Γαλλικὴ Σχολὴ τὸ ἐαυτῆς περιοδικὸν Bulletin de correspondance hellénique.

Ἡ ἐν Ὀδησσῷ Ἑταιρία τῶν ἱστορικῶν καὶ ἀρχαιολόγων τὰ ἑαυτῆς Πρακτικά τοῦ ἔτους 1877.

Ἐξ Ἀμερικῆς ἐστάλησαν Constitution and by laws of the Numismatic and Antiquarium Society. Philadelphia, 1870. Ἐπι Tenth annual report of the Peabody Museum. Vol. II. N° 1. Cambridge, 1877.

Ὁ ἐν Cambridge τῆς Πολιτείας Massachussets καθηγητῆς Th. Davidson, Κατάλογον τῶν ἐν τῷ Μουσεῖῳ τοῦ Νεοβοράκου Κυπριακῶν ἀρχαιοτήτων τῆς Συλλογῆς Cesnola. 1876, εἰς 8ον μετ' εἰκόνων.

Ὁ ἐν Παρισίοις Charles Lucas, De la reconstruction des contre-forts de la Cathédrale d' Evreux. Paris, 1877.

Ὁ αὐτόθι P. Foucart, Décret des Athéniens relatif à la ville de Chalcs (Extr. de la Revue archéologique 1877).

Ὁ αὐτόθι J. DeWitte, Satyre, bronze trouvé a Dodone dans les fouilles de M^r, C. Carapanos. Paris, 1877.

Ὁ αὐτόθι O. Rayet, Les figurines de Tanagra.

Ὁ αὐτόθι K. Καραπάνος, Dodone et ses ruines par M. C. Carapanos (extr. de la Revue archéologique).

Ἡ ἐν Λουγδούνῳ τῆς Γαλλίας Société académique d'Architecture τὰ ἑαυτῆς Annales τοῦ ἔτους 1875—76.

Τὸ ἐν Χριστιανίᾳ τῆς Νορβηγίας Πανεπιστήμιον Postola Soegur legendariske fortaellinger om apostlernes lic. κτλ. af C. R. Unger. Christiania, 1874.

Ἐκ Κοπεγχάγης Denkmale einer sehr ausgebildeten Holzbaukunst in Norwegen, von J. C. C. Dahl. 1837, εἰς φύλλον, ἔτι Norges Mynter i Middelalderen ὑπὸ C. I. Schive καὶ C. A. Holmboe, Christiania, 1865 εἰς φύλ.

Ὁ ἐν Λουγδούνῳ τῶν Κάτω χωρῶν E. Leemans φυλλάδιον ἐπιγραφόμενον Het. Rijks-Museum van Oudheden en het Rijks-ethnographisch Museum te Leiden, gedurende het jaar 1876, εἰς 8ον.

Ὁ ἐν Τεργέστη Π. Περβάνογλους φυλλάδ. ἐπιγραφόμενον
Nemesi dea degli antichi Greci sulle rive dell'Adriatico.

Ὁ ἐνταῦθα Π. Λάμπρος Monnaies inédites des grands
maitres de Rhodes (extr. des Mélanges numismatiques
τοῦ 1877).

Οἱ συντάχται τοῦ ἐν Ἀθήναις περιοδικοῦ Ἀθηναίου τὸν
Ε'. τόμον αὐτοῦ, ἔτι τὴν Ephemēris epigraphica τοῦ Βερο-
λίνου, φυλλάδια 10 τῶν ἐτῶν 1872—77.

Βιβλία ἀγορασθέντα χρήμασι τῆς Ἑταιρίας.

Ἀρχαιολογικὴ Ἐφημερίς Βερολίνου τοῦ ἔτους 1877.

L'Acropole et la ville d'Athènes ὑπὸ E. Burnouf
Paris, 1877.

Indices τοῦ Corp. Inscr. Graecarum ὑπὸ Roehl.

La Venus de Milo. Documents inédits par C. Dous-
sault, architecte. Paris, 1877.

Ueber die Behandlung von Gipsabgüssen, behufs de-
ren Erhaltung. Drei gekrönte Preisbewerbungen. Ber-
lin, 1877 εἰς 4ον.

Die griechischen Vasen, ihr Formen- und Decora-
tions System von Th. Lau. Erste Haelfte. Leipzig, 1877.

Δωρηταὶ ἀρχαίων.

Οἱ ἐν Ἀθήναις Γ. Κίτσος Γιαννόπουλος, Ἐμ. Δραγούμης,
Στέφ. Ἰωαννίδης, Δημ. Βικέλας, Βασ. Ζῶτος, Π. Ι. Γεννά-
διος, Σπ. Γούζαρης, Διον. Γούζαρης, Ἄνδρ. Ι. Κουμανούδης,
Ἀδελφοὶ Α. καὶ Δ. Τσαουσόπουλοι, Γ. Εὐελπὶς Οἰκονόμου,
Ἀθ. Παπαδόπουλος.

Ὁ ἐν Αἰγίνῃ Νικόλ. Λαμπαδάριος.

Ὁ ἐν Δοβρῆνῃ Τίτος Παπαδόπουλος.

Ὁ ἐν Ἀμισῷ Γεώργ. Κοτζιαμπάσης.

Ὁ ἐν Κανταβριγίᾳ τῆς Ἀμερικῆς Lucian Carr, δείγ-
ματα ἀρχαιοτήτων προϊστορικῶν.

Καὶ ἄλλοι δέ τινες ἐκ τῶν κατὰ τὰ πρότερα ἔτη ἀναγρα-
φέντων ὡς δωρητῶν προσήνεγκαν καὶ ἐφέτος ἀρχαῖα.